

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AİLELERİN EV ÜRETİMİNE İLİŞKİN DAVRANIŞ VE TERCİHLERİNİN BELİRLENMESİ

Ev İdaresi Ve Aile Ekonomisi Programı
BİLİM UZMANLIĞI TEZİ

Arzu SÖKMEN

Rehber Öğretim Üyesi
Prof. Dr. R. Günsel Terzioğlu

ANKARA-1994

BİLİM UZMANLIĞI TEZ SAVUNMA JÜRİSİ

S. Erel

Prof. Dr. S. Sevim EREL

BAŞKAN

R. Günsel

PROF. DR. R. GÜNSEL TERZİOĞLU

DANIŞMAN ÜYE

Ş. Şafak

DOÇ. DR. ŞÜKRAN ŞAFAK

ÜYE

İÇİNDEKİLER

sayfa no

1.GİRİŞ.....	1
1.1.Ailelerin Ev Üretimine İlişkin Davranış ve Tercihleri ile İlgili Araştırmalar.....	11
2.ARAŞTIRMANIN AMACI.....	16
3.ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE ÖLÇME ARAÇLARI.....	17
3.1.Araştırma Bölgesinin Seçimi.....	17
3.2.Örnekleme Yöntemi ve Örnek Seçimi.....	17
3.3.Veriler Toplama Yöntemi ve Ölçme Araçları.....	21
3.3.1.Anket Formunun Hazırlanması.....	21
3.3.2.Anket Formunun Uygulanması.....	25
3.4.Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi.....	25
4. BULGULAR.....	27
4.1.Aileler Hakkında Genel Bilgiler.....	27
4.1.1.Ailelerde Kişi Sayısı.....	27
4.1.2.Ailelerde Eşlerin Öğrenim Düzeyi.....	28
4.1.3.Ailelerde Kadının Çalışma Durumu.....	29
4.2.Ailelerin Ev Üretimine İlişkin Davranış ve Tercihleri.....	31

4.2.1. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini	
Gerçekleştirme Şekli.....	31
4.2.2. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini	
Ücret Ödeyerek Yaptırma Nedenleri.....	36
4.2.3. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev	
Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme	
Nedenleri.....	39
4.2.4. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev	
Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme ve Ev	
Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini	
Tercih Etme Durumu.....	42
4.2.5. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerinin	
Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini	
Tercih Etme Nedenleri.....	47
4.2.6. Ailelerde Evle İlgili Tamir İşlerinin	
Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini	
En Fazla Tercih Eden Kişi.....	50
4.2.7. Ailelerde Evle İlgili Tamir İşlerini	
Gerçekleştiren Aile Üyesi.....	51
4.2.8. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini	
Yapmaya Başlamadan Önce Ev Üretiminin Fayda	
ve Sakıncalarını Değerlendirme Durumu.....	54
4.2.9. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini	
Yapmaya Başlamadan Önce Ev Üretiminin	

Fayda ve Sakıncalarını Değerlendirmede

Gözönünde Bulundurdukları Faktörler..... 55

4.2.10.Ailelerde Ev Üretimi Biçiminde

Gerçekleştirilen Evle İlgili Tamir

İşlerinin Yütürülmesi ile İlgili Olarak

Aile Bireyleri Arasında Anlaşmazlık

Çıkma Durumu..... 58

4.2.11.Ailelerde Ev Üretimi Biçiminde

Gerçekleştirilen Evle İlgili Tamir

İşlerinin Yürütülmesi ile İlgili Olarak

Aile Bireyleri Arasında Meydana Gelen

Anlaşmazlık Konuları..... 59

5.TARTIŞMA..... 62

6.SONUÇ VE ÖNERİLER..... 81

7.ÖZET..... 87

8.SUMMARY..... 97

YARARLANILAN KAYNAKLAR

EK I

TABLÖLAR DİZİNİ

sayfa no

Tablo 1. Örneklemeye Çıkan Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeyleri Temsil Eden Semtler ve Bu Semtlerden Alınan Aile (Sokak) Sayıları.....	21
Tablo 2. Evin Tamirine Yönelik İşlerin Birim Fiyatları.....	24
Tablo 3. Ailelerin Kişi Sayısına Göre Dağılımı.....	27
Tablo 4. Ailelerin Eşlerin Öğrenim ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	29
Tablo 5. Ailelerin Kadının Çalışma Durumu ve Sosyo- Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	30
Tablo 6. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Gerçekleştirme Şekli ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	35
Tablo 7. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ücret Ödeyerek Yaptırma Nedenleri ve Sosyo- Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	38

Tablo 8. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme Nedenleri ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	41
Tablo 9. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme ve Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini Tercih Etme Durumu ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	46
Tablo 10. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerinin Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini Tercih Etme Nedenleri Ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	49
Tablo 11. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini En Fazla Tercih Eden Kişiye ve Sosyo- Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	51
Tablo 12. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Gerçekleştiren Aile Üyesine ve Sosyo- Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	53

Tablo 13. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Yapmaya Başlamadan Önce Ev Üretiminin Fayda Ve Sakıncalarını Değerlendirme Durumu ve Sosyo- Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	55
Tablo 14. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Yapmaya Başlamadan Önce Ev Üretiminin Fayda ve Sakıncalarını Değerlendirmede Göz Önünde Bulundurdıkları Faktörler ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	57
Tablo 15. Ailelerin Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleş- tirilen Evle İlgili Tamir İşlerinin Yürütülmesi ile İlgili Olarak Aile Bireyleri Arasında Anlaşmazlık Çıkma Durumuna ve Sosyo- Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	59
Tablo 16. Ailelerin Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleş- tirilen Evle İlgili Tamir İşlerinin Yürütülmesi ile İlgili Olarak Aile Bireyleri Arasında Meydana Gelen Anlaşmazlık Konularına ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	61

ŞEKİL DİZİNİ

Sayfa no

Şekil 1. Semtleri Temsil Ettikleri Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Numaralayan Bölge Haritası.....	19
Şekil 2. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Gerçekleştirme Şekillerine Göre Dağılımı.....	33
Şekil 3. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme ve Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini Tercih Etme Durumuna Göre Dağılımı.....	43

1. GİRİŞ

Aile üyelerinin; gelişim, mutluluk ve yaşama düzeyinin yükseltilmesi, tüketici ve üretici olarak faaliyet göstermelerini sağlayan aile geliri; birbirini tamamlayan para geliri, gerçek gelir ve psikolojik gelir olmak üzere üç tip gelirden oluşur. Bunlar arasında, ailelerin refah düzeylerinin belirlenmesinde önemli bir ölçüt olan gerçek gelir, belli bir zaman diliminde para geliri ile temin edilen mal ve hizmetlerle, ev üretiminden oluşur (1,2,3).

Gerçek gelirin önemli bir parçasını oluşturan ev üretimi; aile üyeleri tarafından aile üyeleri için karşılığı ödenmeksizin gerçekleştirilen üretim faaliyetleridir. (4,5,6). Ev üretimi, aile ve toplumun işlevlerini yerine getirebilmesi için ailenin temel fonksiyonlarından birisidir, aile ve toplum için elzemdir (7,8).

Ev üretimi aile hayatından ayrılabilen ve ayrılamayan olmak üzere iki gruba ayrılır. Ev üretiminin bu şekilde gruplandırılması üretim faaliyetlerinde yer alan kişiler arasındaki ilişkiye bakış imkanı getirir (4).

Aile hayatından ayrılması mümkün olmayan ev üretimi faaliyetlerinin bir ücret karşılığı temin edilmesi amacıyla

piyasaya aktarılması mümkün değildir. Çünkü, bu üretim şeklinde özgün insan ilişkileri ön plandadır. Bu tip üretim, duygusal yönden önemli olması, sevgi, saygı, yardım gibi değerleri taşıması, kişisel ilgilenme ve isteği temsil etmesi nedeniyle aile hayatından ayrılamaz karakterde olup, başka birine ücret karşılığı yaptırılması, piyasadan satın alınması mümkün değildir. Örneğin; çocuğunun ev ödevlerine yardım eden ebeveynin tükettiği zaman nedeniyle yaptığı faaliyet tüketim olarak algılandığı da üretim faaliyetidir (4,9,10,11).

Ayrılamayan ev üretimi üç çeşittir. Birincisi; hanehalkı içi üretimidir. Aile için yapılması gerekli faaliyetleri içerir. Örneğin; ebeveynin çocuğuyla top oynarken ilişkiyi devam ettirme çabası ve çocuğun gelişim koordinasyonuna yardım etmesi hanehalkı içi üretimidir. Bu bir iş veya oyun olarak algılanamaz. Ayrılamayan ev üretiminin ikinci çeşidi; aileler arası yardımlaşmadır. Örneğin; beklenmedik bir olayla karşılaşan aileye yakınlarının manevi desteği gibi. Ayrılamayan ev üretiminin üçüncü çeşidi ise; toplumsal hizmetlerdir. Bir aileden diğerine tek yönlü mal ve hizmet transferi veya daha geniş ölçekte toplumdan transferleri ihtiva eder. Bir hayır derneğine veya fakir bir kimseye yapılan bağışlar, hediyeler

ayrılāmayan ev üretiminin üçüncü çeşidine örnek olarak verilebilir (4,12,13).

Aile hayatından ayrılması mümkün olan ev üretimi faaliyetleri ise; bir ücret karşılığı yaptırılması mümkün olan, piyasada üretilen mal ve hizmetlerle yer değiştirebilen üretim faaliyetleridir. Pazar üretiminin dışında evde gerçekleştirilen fakat doğrudan doğruya ekonomik değeri olan mal ve hizmetlerdir (2,4,5,14).

Ekonomik değer taşıyan ev üretimi; aile tarafından istenildiği zaman gelir düzeyine, piyasa koşullarına ve kişisel eğilimlere bağlı olarak, aile üyeleri için faydası değişmeksizin piyasadan para karşılığında da temin edilebilecek ürünlerdir (15,16,17).

Ancak, ev üretimi faaliyetlerinin birincil amacı fayda yaratmaya, ailenin sahip olduğu insansal ve materyal kaynaklarla ihtiyaç ve isteklerini tatmin etme ve böylece memnuniyet sağlamaya yöneliktir. Diğer bir deyişle, ev üretimi ihtiyaç ve istekleri tatmin için aileye mal ve hizmet sağlar veya yaratır. Ailede istekleri tatmin edici bir güç oluşturur (3,15,17).

Ancak, ailelerin evde gerçekleştirdikleri faaliyetler, ekonomistler tarafından çoğunlukla tüketim faaliyetleri olarak görülmüş, evdeki üretim faaliyetleri

tüketim faaliyetlerinden yanlış olarak daha az gösterilmiştir. Yıllarca evin tüketim merkezi olduğu, evde üretim faaliyetlerinin ya hiç olmadığı ya da çok az olduğu düşünülmüştür (2,18,19).

Oysa "günümüz modern ekonomi teorisi" aileyi; pazardan satın alınan mal ve hizmetlerle aile üyelerinin çeşitli kaynaklarını girdi olarak kullanıp, ev üretiminin hasıl olmasının ve sonuçta fayda üretilmesinin mücadelesini veren bir firma gibi görmektedir. Çünkü aileler tüketim birimleri oldukları kadar üretimde yapmaktadırlar (18,20,21). İhtiyaç duydukları mal ve hizmetleri üretmekte ve bunlar belki de ev dışında evde olduğu kadar verimli bir şekilde üretilmemektedir. Ailelerin ihtiyaç duydukları mal ve hizmetlerin üretimi aile bireylerince gerçekleştirilmediği takdirde mal ve hizmet para geliri ile piyasadan temin edilmektedir (7,16,19).

Ev üretimi ticari üretimle fiyat açısından karşılaştırıldığında da büyük önem ve ağırlık taşır. Çünkü, mal ve hizmetlerin piyasadan temin edilmesinin parasal bir değeri vardır. Bu mal ve hizmetler aile tarafından gerçekleştirildiğinde de aynı parasal değere sahiptir. Ailelerin kendi kullanımları için evde gerçekleştirdikleri mal ve hizmetlere harcadıkları zaman, aynı üretimi yapan

kişilere ödenecek ücret oranı üzerinden değerlendirildiğinde evde üretilen mal ve hizmetlerin parasal değeri elde edilir. Buna rağmen, ev üretimi sonucu para sağlanmaması, evde pazar mekanizmasının ve pazar fiyatlarının olmayışı aşırı derecede parayla ilgili olan ekonomik çevrelerde değerinin tam olarak algılanmamasına neden olmakla beraber, bu durum ev üretiminin ekonomik olarak değerini azaltmaz (2,7,22,23,24).

Aynı zamanda mal ve hizmet üretiminin genelde para karşılığında piyasada gerçekleşmesi nedeniyle evde bunları üretmekde kullanılan kaynakların değeri ve ev üretimi sonucunda aile tarafından elde edilen parasal değerde düşünülmez. Nitekim, evde gerçekleştirilen üretim Gayri Safi Milli Hasıla hesaplamalarında göz önüne alınmadığından, pazar dışında üretilen mal ve hizmetlerin ekonomik değeri dahil edilmediğinden, toplam ekonomik üretimin değeri de olduğunun altında hesaplanmaktadır. Bunun sonucunda ülkedeki güncel büyüme hesaplamalarında pazar ve pazar dışı hareketlerde kullanılan Gayri Safi Milli Hasıla ile ilgili son hesaplamalarda büyük oranda eksiklik ortaya çıkmaktadır (7,8,18,25). Oysa, örneğin ev üretimi yoluyla bireyler ve ailelere sağlanan hizmetlerin A.B.D.'de toplam Gayri Safi Milli Hasıla'nın yaklaşık 1/3-1/4'ü arasında olduğu tahmin edilmektedir. Daha az gelişmiş ülkelerde bu oran daha fazladır. Bu nedenle aile refahının tek başına pazar

ekonomisine dayalı ölçümü ailenin gerçek refahının olduğunun altında hesaplanmasına yol açar (26,27,28). Diğer taraftan ev üretimi faaliyetleri para karşılığı olmaksızın mal ve hizmet üretiminin ötesinde bir anlam taşır. Mal ve hizmet üretiminin yanısıra zaman, enerji, bilgi, yetenek gibi insansal kaynakları en iyi değerlendirebilen, birçok sorumluluğu içeren, bunları birbirine bağlayan insan-sonuç eksenli önemli bir faaliyettir. Özellikle para vb. materyal kaynakların sınırlı olduğu durumlarda arzu edilen yaşam kalitesinin elde edilmesinde ve ihtiyaçların karşılanmasında en önemli değerler ve hayati amaçlar için, insansal kaynakların kullanılmasını sağlayarak, gelişen ve değişen dünya için rekabetçi insanlar yaratır. Bu nedenle ailelerin yaşam kalitelerinin geliştirilmesinde gözardı edilmemesi gereken faktörlerdendir (5,29,30).

Dolayısıyla aileler, insansal kaynaklarını kullanarak kendi kullanımları için mal ve hizmet üreterek, yaşama düzeylerini muhafaza edebilir veya yükseltebilirler. Bunun içinse insanların sahip oldukları üretkenlik ve yaratıcılık potansiyelinin ortaya çıkarılması gerekir. Çünkü ailenin yaşam kalitesini parasal zenginliğin yanısıra bilgi, tecrübe, sağlık, enerji, zaman gibi insansal kaynaklarda etkiler. İnsansal kaynaklar ailenin temel refah kaynağıdır. Bu nedenle ailenin gerçek refahı, bilgi, beceri, hüner,

enerji, zaman gibi insansal kaynaklarla bunların nasıl harekete geçirilip kullanılacağına bağlıdır (2,5,22,31).

Zamanın, üretim ve tüketim faaliyetleri arasında fayda sağlayıcı şekilde paylaştırılması, aile bireylerinin yeteneklerinin, enerji ve bilgi düzeylerinin iyileştirilmesi aile açısından daha yararlı mal ve hizmet üretimi ile sonuçlanacaktır. Bu yolla bazı ihtiyaçları daha düşük parasal maliyetle elde etmek mümkün olur. Bilgi, beceri ve yetenekler kullanılarak paranın harcanmasından %10-30 bazende daha fazla tasarruf sağlanabilir (2,32).

Endüstrileşme ve hizmet ekonomisine yönelik hızlı toplumsal gelişmeler birey ve ailelerin yaşamında çeşitli değişiklikler meydana getirmiştir. Aileler giderek artan oranda mal ve hizmet temini için pazara yönelmeye başlamıştır. Birçok pazar üretimi mal ve hizmet hızla ev üretiminin yerine geçebilmektedir (9,30,33). Bu durum ev üretiminde çeşitli değişimler göstermişse de aile; üyelerinin ihtiyaçlarını karşılamak için mal ve hizmet üreten ekonomik bir ünite olarak varlığını devam ettirmektedir. Zaten, ailenin toplumun temel bir kurumu olarak nitelendirilme nedenlerinden biri de ekonomik faaliyetlerde bulunmasıdır (7,34,35). Nitekim Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği tarafından ülke genelinde yapılan bir araştırmada, ailelerin %72.0'sinin evde gıda maddeleri üretimi yaptıkları belirlenmiştir (36).

Şüphesiz, ev üretimi sadece gıda maddeleri için söz konusu olmayıp, elektrikli araçların, su tesisatının, mobilyaların ve evin tamir işleri gibi çeşitli hizmet üretimlerini de kapsar (2,9). Aynı zamanda bugün piyasada ev üretiminin çeşit, miktar ve kalitesini artıracak araç ve gereçlerle, yarı hazır mamüllerin çoğalması da ev üretiminin çok daha geniş bir alana yayılmasına neden olmuştur.

Çeşitli hizmetlerin ailede, aile üyelerince üretilmesi ailenin tüketim kapasitesinin gelişmesine de katkıda bulunur. Çünkü ailenin tüketim düzeyi ürettikleri ile sınırlıdır. Tüketim ancak ev üretiminin artmasıyla artabilir. Üretim düştüğünde, tüketim de düşer. Aile refahının yükseltilmesinde ev üretiminin yüksek tutulması gerekir. Böylece sahip olunan mal ve hizmet kalite veya sayı ya da her ikisi açısından artacaktır (2).

Ailelerin çoğunluğu için tüketim ve üretim faaliyetleri arasındaki dengenin kurulması ile ilgili ekonomik problemler mevcuttur. Kaynakların sınırlı olması nedeniyle ev üretiminde temel sorun, ne tür üretim faaliyetlerinin aile bireylerinin kaynaklarıyla uyduğu belirlenmesi ve ailenin mevcut kaynaklarıyla arzu edilen mal ve hizmetleri nasıl elde edeceğidir (2,4).

Kaynakların verimliliğinin artırılması için, ev üretimi sonuçları açısından dikkatli bir şekilde

değerlendirilerek yapılmalıdır. Kaynakların yerinde kullanılması için herhangi bir üretim faaliyetine başlamadan önce üretimin maliyeti, çeşitli kaynaklar açısından hesaplanmalı, bir ürünü satın alma veya üretmenin yararları ve sakıncaları detaylı bir şekilde araştırılmalıdır (2,5,30).

Maliyet hesabında sadece para değil harcanan zaman, enerji, elde edilen ürünün kalitesi, piyasada bulunan ürünler ve sonuçta bu mal ve hizmetlerden duyulacak memnuniyet de hesaba katılmalıdır. Örneğin, hammaddeden malların seri üretimleri büyük miktarda yapıldığından, bazı durumlarda bunların evde üretilmesine göre piyasadaki satın alınması daha ekonomik olabilir. Modern araçların, insansal ve materyal kaynakların kullanımı için geniş fırsatların olmadığı bir ortamda ev üretiminin yapılması doğru olmayabilir. Burada alınması gereken karar, aile bireylerinin bu tarz bir üretim için harcayabilecekleri insansal kaynakları ile piyasada mevcut mal ve hizmetlerin durumu ve hangi üretim faaliyetlerinin evde yapılabilmesi ile ilgilidir. Bunun yanı sıra ailenin zamanı herşeyden kıymetli ise parasını kullanmayı tercih etmesi daha ekonomik olabilir. Zaman, beceri vb. kaynakların kullanımı yerine mal veya hizmet satın alınabilir. Kaynak olarak neyin daha kıymetli olduğuna karar verilmesi gerekir. Bu da kaynak

kullanımının dikkatli bir şekilde planlanması ile yerine getirilir. Bu yolla kaynak tüketiminin aileye geri dönüşü maksimum memnuniyet ve arzu edilen ürünlerin toplam hacminde artış şeklinde olacaktır. Çünkü, ortaya çıkan ekonomik sıkıntılar çoğu zaman kaynakların yetersizliğinden değil rasyonel kullanılmamaları sonucudur (2,37,38).

Aynı zamanda ev üretimi ile ilgili yapılacak plan ve incelemelerin, tercihlerin, alınacak kararların eşler tarafından birlikte gerçekleştirilmesi gerekir. Çok geniş bir alanda ortak amaçları olan ailenin yaşam kalitesi eşlerin birlikte davranışlarıyla temin edilir. Eşler ailenin hedeflerine ulaşması ve ihtiyaçların giderilmesi için gerekli mal ve hizmetlerin temini ile ilgili kullandıkları yöntem ve yolları gözden geçirmeli, yeni olanak ve kaynaklar geliştirmeye çalışmalıdır (2,39,40).

Tüm bu nedenlerle ev üretimi, aile bireylerinin bilgi ve becerilerinin, kendilerine güvenlerinin artması, aile ilişkilerinin kuvvetlenmesi, ürünün kaliteli ve heran hazır olması, ailenin ve toplumun ekonomik refahının artması ve dolayısıyla yaşam kalitesinin yükselmesi gibi sonuçlar yaratır (2,30).

Ancak, ailede ev üretiminin miktarı, çeşidi ve tüketimi çeşitli faktörlere bağlıdır. Aile, memnuniyeti en

üst düzeye çıkarmada birbiriyle rekabet halindeki satın alma veya üretme seçeneklerinden birini tercih etmek durumundadır. Bu seçeneklerden birinin tercih edilmesinde ailenin sahip olduğu zaman, enerji, bilgi, beceri, yetenek, araç ve gereçler, para geliri gibi kaynaklarla, eğitim düzeyi, ait olduğu grubun sosyal ve ekonomik yargıları, amaçları ve tercihleri, istek ve ihtiyaçlarının devamlı olarak değişmesi önem taşır. Dolayısıyla ev üretiminin çeşidi, miktarı ve sağladığı memnuniyet aileden aileye değişir (2,4,30).

1.1. Ailelerin Ev Üretimine İlişkin Davranış Ve Tercihleri ile İlgili Araştırmalar

Ülkemizde ailelerin daha çok gıda maddeleri üretimi, örgü, dikiş, nakış gibi üretim faaliyetleriyle ilgili araştırmalara rastlanmıştır (36,41,42,43,44). Ailelerin evle ilgili tamir işlerine yönelik ev üretimi faaliyetlerine ilişkin davranış ve tercihlerini bütünüyle inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Bayraktar (45) tarafından ailelerin evin bakımı, el işleri, kişisel bakım ve bazı yiyeceklere ilişkin üretim faaliyetlerinden hangilerinin aile tarafından gerçekleştirildiği ve hangilerinin para karşılığı yaptırıldığı ile buna gelir durumunun etkisini incelemek

amacıyla yapılan araştırmada, düşük gelir grubunda evin iinin boyanması işinin kadınlar (%33.0) kapı-pencerelerin boyanması işinin erkekler (%36.0) tarafından yapıldığı ailelerin en yüksek oranda olduğu, orta (evin iinin boyanması %46.0, kapı-pencerelerin boyanması %47.0) ve yüksek (evin iinin boyanması %92.0, kapı-pencerelerin boyanması %94.0) gelir gruplarında ise her iki içinde genellikle parayla yaptırıldığı belirlenmiştir. Buzdolabı, televizyon, çamaşır makinası gibi büyük araçların onarımını genellikle parayla yaptıranların oranı her üç gelir grubunda da %80.0'in üzerindedir. Ayrıca düşük gelir grubundaki ailelerin %59.7'si, orta gelir grubundakilerin %70.4'ü yüksek gelir grubundakilerin ise %96.0'sı mobilya onarımını genellikle parayla yaptırmaktadır.

Yabancı ölkelerde de; ailelerin özellikle de kadınların gıda maddeleri üretimi, evin bakımı, dikiş, giysi bakımı ve onarımı, yemek hazırlama, bulaşık ve çamaşır yıkama, ocuk ve diğer aile üyelerinin bakımı, ev temizliği, ütü, alışveriş gibi üretim faaliyetlerine ilişkin harcadıkları zaman ve enerji miktarını belirleyen ve bu konuda ölkelerarası karşılaştırmalar yapan, kadının çalışmasının ev üretimine harcanan zaman miktarı üzerindeki etkilerini belirleyen, kadının çalıştığı ve çalışmadığı aileleri bu faaliyetlere harcanan zaman ve enerji miktarı

açısından karşılaştıran ve bu ailelerde hangi mal ve hizmetlerin dışarıdan satın alındığı, ailelerin ev üretimi miktarı ve bu işlere harcadığı zaman miktarı üzerine etki eden faktörleri inceleyen araştırmalar bulunmaktadır. Ayrıca üretilen mal ve hizmetlerle bunların üretiminde kullanılan zamanın ekonomik değerinin belirlenmesi amacıyla yapılan çeşitli araştırmalara rastlanmıştır (46,47,48,49,50,51).

Ailelerin evle ilgili tamir işlerine yönelik ev üretimi faaliyetleri konusundaki davranış ve tercihlerini belirlemeyi amaçlayan çok az sayıda araştırmaya rastlanmıştır.

Ormsby (30) tarafından Amerika Birleşik Devletlerinde Orta Michigan'da yaşayan 107 aile üzerinde evin ve ev araçlarının tamirini kapsayan 54 üretim faaliyetinin gerçekleştirilme şekli ile ilgili eşlerin verdikleri cevaplar arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmak, ailelerin ev üretimine ilişkin davranış ve tercihlerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmada, ailelerin yarısından fazlasının (%63.0-%65.0) belirtilen faaliyetlerin çoğunluğunu kendilerinin yerine getirdiği, %17.0-%21.0'inin bazı mal ve hizmetleri dışarıdan satın aldığı, %12.0-%18.0'inin ise çeşitli üretim faaliyetlerini uygulanamaz olarak buldukları ve bu nedenle de gerçekleştirmedikleri belirlenmiştir.

Araştırma kapsamına alınan ailelerin %90.0'dan fazlası evlerinin içini kendilerinin boyadıklarını belirtmişlerdir. Dışardan en fazla satın alınan tamirler büyük araçların ve mobilyaların tamirini içermektedir.

Yüksek gelir grubundaki ailelerin diğer gelir gruplarındakilere, kadının çalıştığı ailelerin de kadının çalışmadığı ailelere oranla daha fazla mal veya hizmeti satın aldığı bulunmuştur.

Norum ve Weagley (9) tarafından Amerika Birleşik Devletlerinde Missouri'de her iki eşinde çalıştığı 177 aile üzerinde belirli aile özelliklerinin evde üretilebilen mal ve hizmetlerin piyasadan satın alınması üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılan araştırmada ticari mal ve hizmetlerden ev tamiri, evin iç ve dış boyası gibi üretim faaliyetleri incelenmiştir.

Evin tamirine yönelik işlerin satın alınması üzerinde her iki eşin zamanının etkili olduğu ve bu işlerin pazardan talep edilen hizmetler arasında ilk sıralarda yer aldığı bulunmuştur.

Parker (52) tarafından aile içinde görevlerin dağılımının incelenmesi, hangi aile bireylerinin hangi işleri yaptıklarını ve kişilerin bu konudaki tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmada; elektrik ve su

tesisatına ilişkin tamirlerin en fazla erkekler (%89.0) tarafından yapıldığı bunu sırasıyla çocukların (%17.0), kadın-erkek birlikte yapanların (%7.0) ve kadınların izlediği (%3.0) bulunmuştur. Evin boyanması işinin ailelerde eşit oranlarla (%34.0) erkek ve kadın-erkek birlikte, %15.0'inde tüm aile üyeleri, %14.0'ünde kadın, %6.0sında çocuklar tarafından yapıldığı saptanmıştır.

Morgan ve arkadaşları (53) tarafından Amerika Birleşik Devletlerinde ailelerin yaptıkları üretim faaliyetlerini ve bunu etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla 2214 aile üzerinde yapılan araştırmada ailelerde, kadınların %48.0'inin, erkeklerin %53.0'ünün evin tamiri, boya ve badana işlerini yaptıkları, yüksek gelir ve eğitim düzeyindeki ailelerin düşük gelir ve eğitim düzeyindeki ailelere oranla daha fazla ev üretimi yaptıkları saptanmıştır.

Baillie ve Peart (38) tarafından Florida'da yaşayan 175 kadın üzerinde, kadınların evin tamir ve bakımına yönelik işlerden hangilerini yaptığını ve eğer gerekli bilgi ve beceriye sahip olsalar hangilerini yapmak isteyeceklerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmada evin içinin boyanmasının kadınlar tarafından en fazla, elektrikle ilgili tamirlerin ise en az gerçekleştirilen işler olduğu bulunmuştur.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Ev üretimi faaliyetleri ailelerin, gerçek gelirlerinin artırılmasında ve yaşam kalitelerinin geliştirilmesinde önemli rol oynar. Bu araştırma; ailelerin,

- Evle ilgili tamir işlerinden hangilerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirdiklerini,

- Bu konudaki tercihlerini belirlemek,

- Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerde bu konudaki benzerlik ve farklılıkları ortaya çıkartmak amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

3. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE ÖLÇME ARAÇLARI

Araştırma, farklı sosyo-ekonomik özellikteki ailelerin evin tamir işlerine yönelik ev üretimi faaliyetleri ile ilgili davranış ve tercihlerini saptamak amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

3.1. Araştırma Bölgesinin Seçimi

Araştırma bölgesi, Ankara ili belediye sınırları içerisindeki semtlerdir. Bu semtler aynı zamanda araştırma evrenini oluşturmaktadır. Araştırma bölgesi olarak Ankara ilindeki semtlerin seçilme nedenleri şunlardır:

- Farklı sosyo-ekonomik özelliklere sahip ailelerin yeterli sayıda bulunması,
- Benzer bir araştırmanın daha önce yapılmamış olması,
- Uygulamada kolaylık sağlaması açısından araştırmacının kolay ulaşabileceği bir bölge olması.

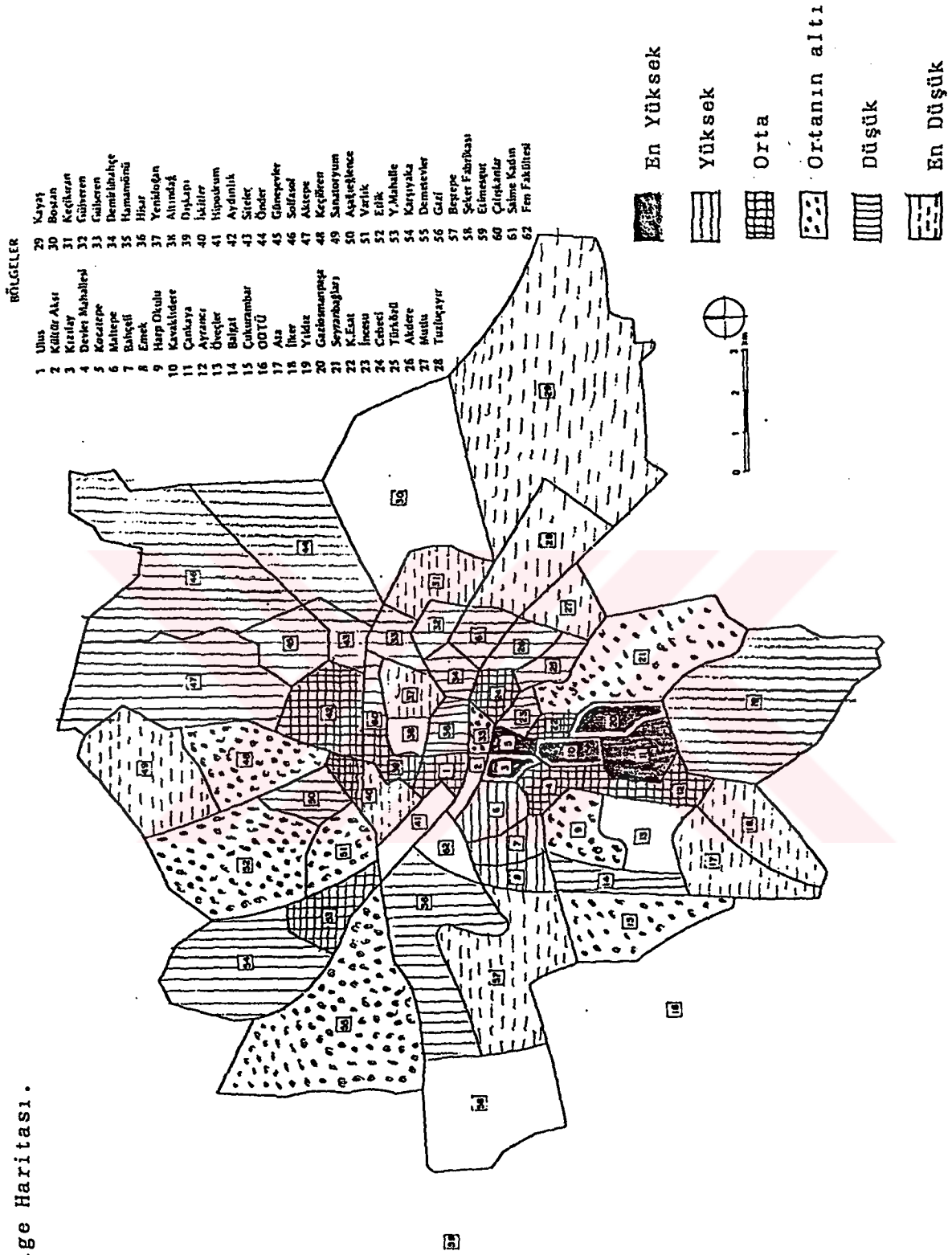
3.2. Örneklem Yöntemi Ve Örnek Seçimi

Araştırmaya alınacak ailelerin belirlenmesinde önce farklı sosyo-ekonomik düzeydeki semtlere, daha sonra ailelere ulaşılmaya çalışılmıştır. Farklı sosyo-ekonomik

düzeyleri temsil eden semt gruplarının belirlenmesinde 1980 yılında "Ankara Kent Formunda Konut Alanlarının Gelir Grubuna Göre Farklılaşması" konusunda yapılan araştırma sonuçlarından yararlanılmıştır. Bu çalışmada Ankara ili bölge haritası içerisindeki semtler altı farklı sosyo-ekonomik düzeyi temsil etmek üzere (En yüksek, yüksek, orta, ortanın altı, düşük, en düşük sosyo-ekonomik düzey) numaralandırılmıştır (54) (Şekil 1).

Bu çalışmada ise, üç farklı sosyo-ekonomik düzey esas alındığı için adı geçen çalışmadaki en yüksek ve yüksek, orta ve ortanın altı, düşük ve en düşük sosyo-ekonomik düzeyleri temsil eden semtler birleştirilerek yüksek, orta ve düşük olmak üzere üç başlık altında toplanmış ve gruplandırılmış, daha sonra farklı sosyo-ekonomik düzeye göre gruplandırılmış olan bu semtler kendi içlerinde numaralanarak listelenmiştir. Her üç sosyo-ekonomik düzeyde bulunan semt sayıları dikkate alınmayarak homojenlik sağlanması açısından her sosyo-ekonomik düzeyden üç semt "basit rasgele örnekleme yöntemi" yolu ile belirlenmiştir. Buna göre örnek bölgeler olarak Kayaş, Akdere, Altındağ semtleri düşük, Keçiören, Yenimahalle ve Cebeci Semtleri orta, Gaziosmanpaşa, Bahçelievler, Kocatepe semtleri yüksek sosyo-ekonomik düzeyi temsil etmek üzere toplam dokuz semt belirlenmiştir (55).

Şekil 1 Semtleri Temsil Ettikleri Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Numaralayan Bölge Haritası.

Ailelerin belirlenmesinde ise her bölgede yaşayan aile sayısına ilişkin yeterli bilgi bulunmaması nedeniyle, önce her üç sosyo-ekonomik düzeyden seçilen semtlerde bulunan sokak sayıları ve isimleri "Ankara Klavuzu" adlı kitaptan belirlenerek daha sonra tabakalı rasgele örnekleme yöntemi ile her semtten seçilecek aile sayısı o semtte bulunan sokak sayısına göre belirlenmiş ve her sosyo-ekonomik düzeyden 60'ar aile seçilerek 180 sayısına ulaşılmıştır (55,56).

Tabakalı rasgele örnekleme yöntemine göre; her semtteki sokak sayısı toplam sokak sayısına bölünerek her semtin ağırlığı bulunmuştur.

$$a_i = N_i/N$$

Formüle göre;

$$a_i \text{ (i nolu semtin ağırlığı)} = \frac{N_i \text{ (i nolu semtteki sokak sayısı)}}{N \text{ (Evrendeki toplam sokak sayısı) dır.}}$$

Semt (tabaka) ağırlıkları her bir sosyo-ekonomik düzeyden alınacak aile sayısı (60) ile çarpılarak her semtten alınacak sokak ve dolayısıyla aile sayısı hesaplanmıştır (55).

$$n_i \text{ (i nolu semtten alınacak aile sayısı)} = a_i \text{ (i nolu semtin ağırlığı)} \times n \text{ (Örnekleme alınacak aile sayısı)}$$

Tablo 1: Örnekleme Çıkan Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeyleri
Temsil Eden Semtler ve Bu semtlerden Alınan Aile
(Sokak) Sayıları

Düşük Sosyo Ekonomik Düzey		Orta Sosyo-Ekonomik Düzey		Yüksek Sosyo-Ekonomik Düzey	
Semtler	Aile Sayısı (Sokak S.)	Semtler	Aile Sayısı (Sokak S.)	Semtler	Aile Sayısı (Sokak S.)
Kayaş	25	Cebeci	15	G.Osmanpaşa	21
Akdere	20	Y.Mahalle	22	Bahçelievler	23
Altındağ	15	Keçiören	23	Kocatepe	16
Toplam	60	Toplam	60	Toplam	60

Her semttten alınacak sokak sayısı belirlendikten sonra, her semtteki sokak sayıları 1'den n_i 'ye kadar numaralanmış ve her sokaktan da bir aile rasgele seçilmek üzere, her semttten hangi sokakların alınacağı tesadüfi sayılar tablosu yardımıyla saptanmıştır. Böylece, ailelerin evreni temsil edebilmeleri sağlanmaya çalışılmıştır (55).

3.3. Veri Toplama Yöntemi Ve Ölçme Araçları

3.3.1. Anket Formunun Hazırlanması

Ailelerin evle ilgili tamir işlerine ilişkin, davranış ve tercihlerini saptamak amacı ile bir anket formu geliştirilmiştir. Anket formunun hazırlanmasında daha önce yapılan benzer araştırmalardan yararlanılmıştır (9,30,38).

Düzenlenen anket formu önce rasgele seçilen yirmi kadın ve yirmi erkeğe uygulanarak bir pilot çalışma yapılmıştır. Bu pilot çalışma sonucu formda aksayan yanlar düzeltilip araştırmada kullanılan anket formu ortaya çıkmıştır. Ek 1'de verilen anket formu iki bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde; ailedeki kişi sayısını, kadının çalışma durumu ile eşlerin öğrenim düzeyini belirlemeyi amaçlayan sorular yer almaktadır.

İkinci bölümde; ailelerin evle ilgili tamir işlerine yönelik ev üretimi faaliyetlerine ilişkin davranış ve tercihlerini belirlemeyi amaçlayan sorular yer almaktadır. Bunlar, ailelerin; duvarların badanası, kapı ve pencerelerin boyanması, su tesisatının onarımı, mobilyaların, ev araçlarına ilişkin küçük ve büyük tamir işlerinden hangilerinin bazen veya her zaman aile üyeleri ya da ücret ödenmeden ev dışından birisi tarafından (akraba, eş-dost, evden ayrı yaşayan çocuk) ev üretimi olarak, hangilerinin bazen veya her zaman ücret ödenerek gerçekleştirildiği, aile üyeleri tarafından yapıldığı belirtilen tamir işlerinin ailede kim tarafından yapıldığı, tamir işlerinin ev üretimi şeklinde gerçekleştirilmesini ailede en fazla kimin tercih ettiği, tamir işlerinin ev üretimi şeklinde veya ücret ödenerek gerçekleştirilme nedenleri, ev üretimi şeklinde

gerçekleştirilen tamir işlerine başlamadan önce fayda ve sakıncaları ile ilgili değerlendirme yapılıp yapılmadığı, yapılıyorsa hangi faktörlerin gözönünde bulundurulduğu, ev üretimi şeklinde gerçekleştirilen tamir işlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak aile bireyleri arasında anlaşmazlık çıkma durumu, anlaşmazlık çıkıyorsa hangi konularda anlaşmazlık çıktığı, ailelerin belirtilen tamir işlerinden en fazla hangilerinde ev üretimini tercih ettiği ve bunun nedenlerini belirlemeye yönelik sorulardır.

Araştırmada yer alan tamir işleri aşağıda belirtilen kapsamlar çerçevesinde incelenmiştir:

- Duvarların Badanası; duvarların yağlı boya, plastik boya veya kireç ile boyanmasını, macun ve alçı işlerini,

- Kapı ve Pencereilerin Boyanması; kapı ve pencerelerin yağlı boya ile boyanması, zımparalanması, macunlanması, verniklenmesi işlerini.

- Su Tesisatının Onarımı; musluk, duş, şifon v.b'nin yenilenmesi, contalarının değiştirilmesi ve tamiri, lavabo, evye v.b'nin takılması, borularının değiştirilmesi, şöben takılması işlerini,

- Mobilyaların Tamir İşleri; Mobilya döşemelerinin yenilenmesi, mobilyaların cilalanması, masa, sandalye, koltuk v.b'nin ayrılan yerlerinin onarımını,

- Ev Araçlarına İlişkin Küçük Tamirler; priz, fiş, sigorta, duy tamiri ve yenilenmesi, elektrikli araçların kablolarının yenilenmesi vb. işleri,

- Ev Araçlarına İlişkin Büyük Tamirler; televizyon, buzdolabı, çamaşır makinası, elektrik süpürgesi, şöben v.b araçların çalışma mekanizmasına yönelik tamir işlerini kapsamaktadır.

Araştırmada incelenen tamir işlerinin piyasadaki birim fiyatları araştırmanın yürütüldüğü semtlerde rasgele 3'er tamir hizmeti veren işyerine gidilerek belirlenmiştir. İşlerle ilgili elde edilen birim fiyatlar işin tipine, semte göre büyük değişiklikler gösterdiğinden, her grupta yer alan işlerle ilgili en düşük ve en yüksek fiyatlar aşağıda verilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2: Evin Tamirine Yönelik İşlerin Birim Fiyatları

İŞLER	Birim Fiyatları (TL)
Duvarların Badanası (m ²)	20.000-150.000
Kapı-Pencerelerin Boyanması (m ²)	20.000-100.000
Su Tesisatının Tamiri	50.000-450.000
Mobilyaların Tamiri	50.000-300.000
Ev Araçlarına İlişkin Küçük Tamirler	30.000-250.000
Ev Araçlarına İlişkin Büyük Tamirler	200.000-1.400.000

3.3.2. Anket Formunun Uygulanması

Anket formunun uygulanması Nisan 1994-Haziran 1994 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen anket formuna bağlı kalınarak, aile adına cevap vermek üzere eşlerden kadın veya erkek ile yüzyüze yapılan mülakatlar sonucu toplanmıştır. Anket uygulaması sırasında anket formu deneğe gösterilmemiş, sorular araştırmacı tarafından sorularak deneğin verdiği cevaplar uygun seçeneklere işaretlenmiştir. Araştırmaya katılmayı kabul etmeyenler araştırma kapsamı dışında bırakılmış, onun yerine aynı sokaktan başka bir aile rasgele olarak seçilmiştir.

3.4. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi

Araştırma sonucunda elde edilen veriler "Hacettepe Üniversitesi Bilgi İşlem Merkezi" tarafından değerlendirilmiştir.

Veriler, önce herhangi bir değişkene bağlı kalmaksızın analiz edilmiş, her bir soru için mutlak ve yüzde değerleri gösteren frekans tabloları hazırlanmıştır. Daha sonra ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri ölçüt alınarak çapraz tablolar hazırlanmıştır.

Çapraz tablolar denek sayısı esas alınarak oluşturulmuştur. Ancak her zaman veya bazen aile üyeleri tarafından yapıldığı belirtilen tamir işlerinin, ailede kim

tarafından yapıldığı, tamir işlerinin tümünü ücret karşılığı yaptıran (6 aile) ve belirtilen tamir işlerinin ev üretimi şeklinde yapılmasını tercih etmeyen (3 aile) aileler olduğundan, ailelerin tamir işlerini ev üretimi şeklinde gerçekleştirme nedenleri, tamir işlerinden hangilerinin ev üretimi şeklinde gerçekleştirilmesini tercih ettikleri ile bunun nedenlerinin yer aldığı tablolarda denek sayısında azalma olmuştur.

Elde edilen verilerin önemlilik testleri için Khi kare analizi uygulanmıştır. Khi-Kare analizi sonucunda tablolarda farklılığın önemli çıktığı durumlarda farklılık yaratan (en yüksek veya en düşük değere sahip) grup atılarak analiz yinelenmiş diğer gruplar arasındaki farklılık test edilmiştir. Ayrıca, hazırlanan çapraz tablolarda 2x2 düzeninde beklenen frekansda 5'den küçük değerler olduğunda Fisher Kesin Khi-Kare testi uygulanmış (Tablo No:8,10,16), beklenen frekansta 5'den küçük değerler olduğunda Khi-Kare uygulanamamıştır. Ailelerin evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirme ve gerçekleştirilmesini tercih etme durumuna ilişkin tabloda (Tablo No:9) evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerle, gerçekleştirilmesini tercih edenler analiz edilmek istendiğinden evle ilgili tamir işlerini ücret ödeyerek gerçekleştiren ve ücret ödenerek gerçekleştirilmesini tercih eden grup analiz dışı bırakılmıştır (55).

4. BULGULAR

4.1. Aileler Hakkında Genel Bilgiler

Bu bölüm; ailedeki kişi sayısı, eşlerin öğrenim durumu, kadının çalışma durumu hakkındaki bilgileri kapsamaktadır.

4.1.1. Ailelerde Kişi Sayısı

Araştırma kapsamına alınan aileler arasında %30.0 ile "4 kişilik" ailelerin önde gelmekte olduğu, bunu eşit oranlarla (%27.2) "3 kişilik" ve "5 ve daha fazla kişilik" ailelerin izlediği belirlenmiştir (Tablo 3).

TABLO 3: Ailelerin Kişi Sayısına Göre Dağılımı

AİLEDEKİ KİŞİ SAYISI	Sayı	%
2 kişi	28	15.6
3 kişi	49	27.2
4 kişi	54	30.0
5 ve daha fazla kişi	49	27.2
Toplam	180	100.0

4.1.2. Ailelerde Eşlerin Öğrenim Düzeyi

Araştırma kapsamına giren ailelerde, eşlerden kadınların %36.1'inin ilkokul ve daha az, %35.6'sının ortaöğrenime, erkeklerin %36.7'sinin orta ve %37.2'sinin yüksek öğrenime sahip olduğu bulunmuştur (Tablo 4).

Eşlerin öğrenim durumları ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde; düşük sosyo-ekonomik düzeyde, kadınların %76.7'sinin, erkeklerin %55.0'inin ilkokul ve daha az öğrenim düzeyinde oldukları bulunmuş, yükseköğrenim düzeyinde olan kadın ve erkeğe rastlanmamıştır. Orta sosyo-ekonomik düzeyde, kadınların %45.0'inin ortaöğrenim, %28.3'ünün ilkokul ve daha az, %26.7'sinin yükseköğrenim düzeyinde, erkekler arasında orta ve yükseköğrenim düzeyindekilerin eşit oranlarda (%38.3) bulunduğu, %23.4'ünün ilkokul ve daha az öğrenim düzeyine sahip olduğu, yüksek sosyo-ekonomik düzeyde ise kadınların %58.4'ü ile erkeklerin %73.3'ünün yükseköğrenim, kadınların %38.3'ü ile erkeklerin %26.7'sinin ortaöğrenim düzeyinde oldukları, ilkokul ve daha az öğrenim düzeyine sahip erkek bulunmadığı belirlenmiştir (Tablo 4).

Araştırma kapsamına giren ailelerde, eşlerin öğrenim düzeyi ile ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan da önemli olduğu bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4).

TABLO 4: Ailelerin Eşlerin Öğrenim ve Sosyo-Ekonmik
Düzeylerine Göre Dağılımı

SOSYO EKO- NOMİK DÜZEY	ÖĞRENİM DURUMU							
	KADIN * (1)				ERKEK * (2)			
	İlkokul ve daha az	Ortaöğ- renim	Yüksek- öğrenim	TOPLAM	İlkokul ve daha az	Ortaöğ- renim	Yüksek- öğrenim	TOPLAM
	Sayı %	Sayı %	Sayı %	Sayı %	Sayı %	Sayı %	Sayı %	Sayı %
DÜŞÜK	46 76.7	14 23.3	- -	60 100.0	33 55.0	27 45.0	- -	60 100.0
ORTA	17 28.3	27 45.0	16 26.7	60 100.0	14 23.4	23 38.3	23 38.3	60 100.0
YÜKSEK	2 3.3	23 38.3	35 58.4	60 100.0	- -	16 26.7	44 73.3	60 100.0
TOPLAM	65 36.1	64 35.6	51 28.3	180 100.0	47 26.1	66 36.7	67.0 37.2	180 100.0

- * (1) $\chi^2 = 86.459$, $p < 0.05$, S.D = 4
 $\chi^2 = 19.241$, $p < 0.05$, S.D = 2
* (2) $\chi^2 = 81.213$, $p < 0.05$, S.D = 4
 $\chi^2 = 21.839$, $p < 0.05$, S.D = 2

4.1.3. Ailelerde Kadının Çalışma Durumu

Araştırma kapsamına giren ailelerin, %52.8'inde kadının çalışmadığı, %47.2'sinde çalıştığı belirlenmiştir (Tablo 5).

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde kadınların düşük sosyo-ekonomik düzeyde %85.0'inin çalışmadığı, orta sosyo-ekonomik düzeyde %55.0'inin ve yüksek sosyo-ekonomik düzeyde %71.7'sinin çalıştığı bulunmuştur (Tablo 5).

Ailelerin, sosyo-ekonomik düzeyleri ile kadının çalışma durumu arasındaki ilişki istatistiksel olarak analiz edildiğinde, düşük sosyo ekonomik düzey ile orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemli ($p<0.05$) orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın ise önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 5).

TABLO 5: Ailelerin Kadının Çalışma Durumu ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

SOSYO EKONOMİK DÜZEY	KADININ ÇALIŞMA DURUMU				TOPLAM
	ÇALIŞIYOR		ÇALIŞMIYOR		
	Sayı	%	Sayı	%	
DÜŞÜK	9	15.0	51	85.0	60 100.0
ORTA	33	55.0	27	45.0	60 100.0
YÜKSEK	43	71.7	17	28.3	60 100.0
TOPLAM	85	47.2	95	52.8	180 100.0

$$\chi^2 = 40.837, \quad p<0.05 \quad S.D = 2$$

$$\chi^2 = 3.589, \quad p>0.05 \quad S.D = 1$$

4.2. Ailelerin Ev Üretimine İlişkin Davranış ve Tercihleri

Bu bölümde ailelerin, duvarların badanası, kapı-pencerelerin boyanması, su tesisatın tamiri, mobilyaların tamir işleri, ev araçlarına ilişkin küçük ve büyük tamirlerle ilgili davranış ve tercihleri incelenmiştir.

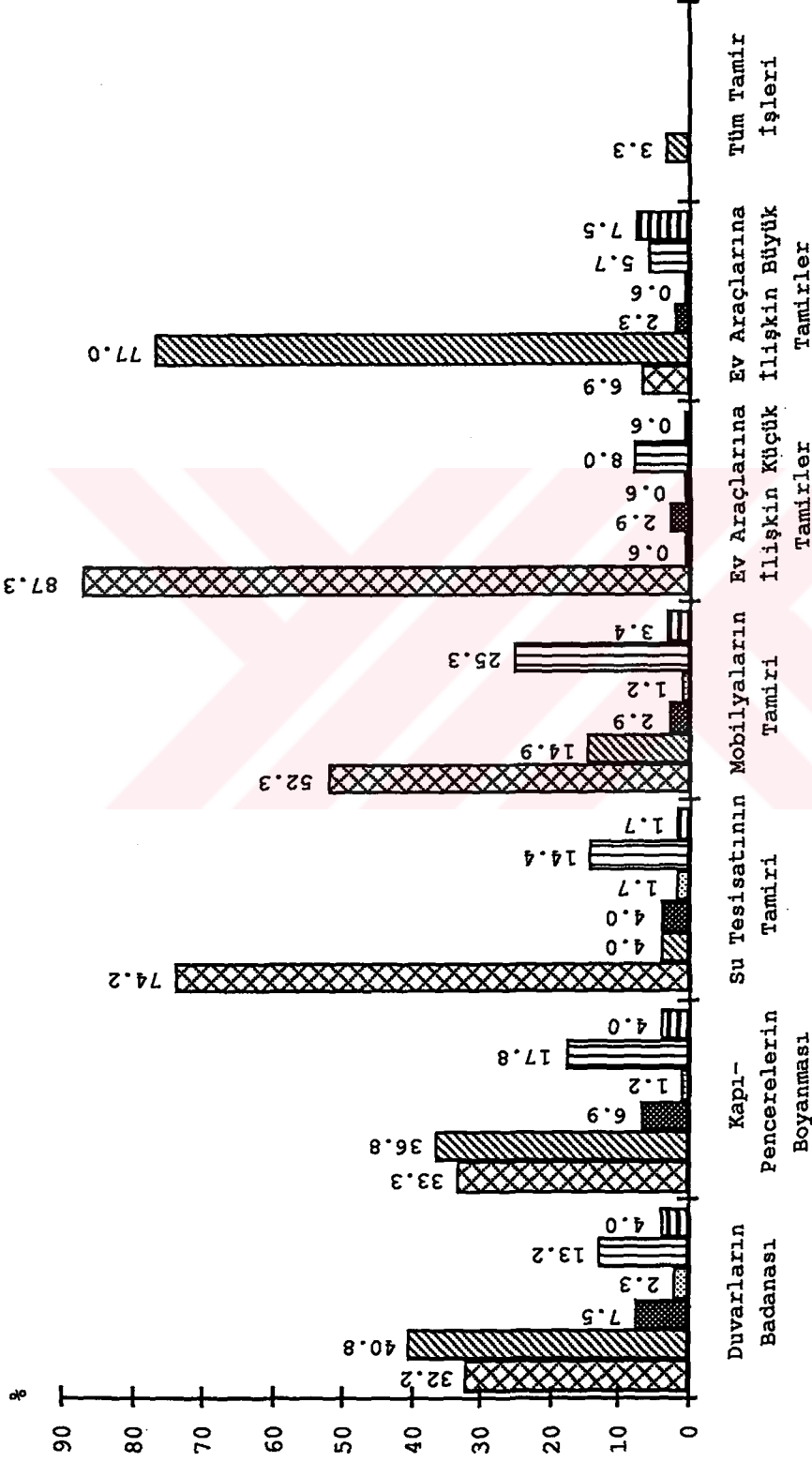
4.2.1. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Gerçekleştirme Şekli

Araştırma kapsamına alınan ailelerin %3.3'ünde (6 aile) evle ilgili tamir işlerinin tümü, her zaman ücret ödenerek gerçekleştirilmekte olup, bu aileler yüksek sosyo-ekonomik düzeyde yer almaktadır. Ancak, evle ilgili tamir işlerinin tümünü ev üretimi biçiminde gerçekleştiren aileye rastlanmamıştır. Evle ilgili tamir işlerinin bazılarını ev üretimi biçiminde gerçekleştiren 174 aile bulunmaktadır (Şekil 2).

Araştırma kapsamına giren ailelerde, ev araçlarına ilişkin küçük tamirlerin (her zaman üyeleri %87.3, her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %2.9, her zaman aile üyeleri ve eş dost %0.6), su tesisatının (her zaman aile üyeleri %74.2, her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %4.0, her zaman aile üyeleri ve eş-dost %1.7), mobilyaların tamirinin (her zaman aile üyeleri %52.3, her zaman veya bazen aile üyeleri evden ayrı yaşayan çocuk veya

akrabalar %2.9, her zaman aile üyeleri ve eş dost %1.2 duvarların badanası ile (her zaman aile üyeleri %32.2, her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %7.5), her zaman aile üyeleri ve eş dost %2.3, kapı-pencerelerin boyanmasının (her zaman aile üyeleri %33.3, her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %6.9, her zaman aile üyeleri ve eş dost %1.2) her zaman ev üretimi şeklinde, ev araçlarına ilişkin büyük tamirlerin (%77.0) ise "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirildiğini belirtenlerin ağırlık taşıdığı bulunmuştur(Şekil 2).

Şekil 2 : Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Gerçekleştirme Şekillerine Göre Dağılımı (%)

- Her zaman aile üyeleri tarafından
- Her zaman aile üyeleri ve eş-dost tarafından
- Her zaman ücret ödenerek
- Bazen aile üyeleri tarafından bazen ücret ödenerek

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde her üç sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çoğunluğunda, ev araçlarına ilişkin küçük tamir işleri (düşük %93.3, orta %93.3, yüksek %74.1) ile su tesisatının tamirinin (düşük %80.0, orta %81.7, yüksek %59.3) "her zaman aile üyeleri" tarafından ev araçlarına ilişkin büyük tamir işlerinin ise, (düşük %68.4, orta %76.6, yüksek %87.0) "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Duvarların badanası ve kapı-pencerelerin boyanmasının düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin yarısından fazlasında (duvarların badanası %63.3, kapı-pencerelerin boyanması %60.0) "her zaman aile üyeleri"nce, yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerin çoğunluğunda (duvarların badanası %83.3, kapı-pencerelerin boyanması %75.9) "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirildiği, orta sosyo-ekonomik düzeydekilerin ise birbirine yakın oranlarla "her zaman ücret ödenerek", (duvarların badanası %35.0, kapı-pencerelerin boyanması %30.0) ve "her zaman aile üyeleri" tarafından (duvarların badanası %26.7, kapı-pencerelerin boyanması %31.7) gerçekleştirildiği bulunmuştur. Mobilyaların tamir işlerinin ise, düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin yarısından fazlasında (düşük %66.7, orta %60.0) "her zaman aile üyeleri" tarafından yapıldığı, yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerin ise %35.2'sinde "bazen aile üyeleri tarafından bazen ücret ödenerek" %29.6'sında "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirildiği saptanmıştır (Tablo 6).

TABLO 6: Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Gerçekleştirme Şekli ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

İŞLER		TAMİR İŞLERİNİN GERÇEKLEŞTİRİLMİŞ ŞEKLİ							
		Her zaman aile üyeleri tarafından yapılır.	Her zaman ücret ödenerek	Her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar tarafından	Her zaman aile üyeleri ve eş dost tarafından	Bazen aile üyeleri tarafından bazen ücret ödenerek gerçekleştirilir.	Bazen ücret ödenerek bazen evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar tarafından gerçekleştirilir.	TOPLAM	
		Sayı %	Sayı %	Sayı %	Sayı %	Sayı %	Sayı %	Sayı %	Sayı %
Duvarların Badanası	Düşük	38 63.3	5 8.3	8 13.3	1 1.7	7 11.7	1 1.7	60 100.0	
	Orta	16 26.7	21 35.0	5 8.3	3 5.0	11 18.3	4 6.7	60 100.0	
	Yüksek	2 3.7	45 83.3	- -	- -	5 9.3	2 3.7	54 100.0	
	Toplam	56 32.2	71 40.8	13 7.5	4 2.3	23 13.2	7 4.0	174 100.0	
Kapı ve pencere-lerin bo-yanması	Düşük	36 60.0	5 8.3	9 15.0	2 3.3	7 11.7	1 1.7	60 100.0	
	Orta	19 31.7	18 30.0	3 5.0	- -	16 26.7	4 6.6	60 100.0	
	Yüksek	3 5.6	41 75.9	- -	- -	8 14.8	2 3.7	54 100.0	
	Toplam	58 33.3	64 36.8	12 6.9	2 1.2	31 17.8	7 4.0	174 100.0	
Su Tesi-satının Tamiri	Düşük	48 80.0	- -	2 3.3	2 3.3	8 13.4	- -	60 100.0	
	Orta	49 81.7	5 8.3	1 1.7	- -	4 6.6	1 1.7	60 100.0	
	Yüksek	32 59.3	2 3.7	4 7.4	1 1.8	13 24.1	2 3.7	54 100.0	
	Toplam	129 74.2	7 4.0	7 4.0	3 1.7	25 14.4	3 1.7	174 100.0	
Mobilya Tamiri	Düşük	40 66.7	2 3.3	2 3.3	1 1.7	14 23.3	1 1.7	60 100.0	
	Orta	36 60.0	8 13.3	2 3.3	1 1.7	11 18.4	2 3.3	60 100.0	
	Yüksek	15 27.8	16 29.6	1 1.8	- -	19 35.2	3 5.6	54 100.0	
	Toplam	91 52.3	26 14.9	5 2.9	2 1.2	44 25.3	6 3.4	174 100.0	
Ev Araç-larına İlişkin Küçük Ta-mirler	Düşük	56 93.3	- -	2 3.4	- -	2 3.3	- -	60 100.0	
	Orta	56 93.3	- -	1 1.7	1 1.7	2 3.3	- -	60 100.0	
	Yüksek	40 74.1	1 1.8	2 3.7	- -	10 18.6	1 1.8	54 100.0	
	Toplam	152 87.3	1 0.6	5 2.9	1 0.6	14 8.0	1 0.6	174 100.0	
Ev Araç-larına İlişkin Büyük Ta-mirler	Düşük	5 8.3	41 68.4	2 3.3	- -	4 6.7	8 13.3	60 100.0	
	Orta	5 8.3	46 76.6	1 1.7	1 1.7	4 6.7	3 5.0	60 100.0	
	Yüksek	2 3.7	47 87.0	1 1.9	- -	2 3.7	2 3.7	54 100.0	
	Toplam	12 6.9	134 77.0	4 2.3	1 0.6	10 5.7	13 7.5	174 100.0	
Tüm Tamir İşleri	Düşük	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	
	Orta	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	
	Yüksek	- -	6 100.0	- -	- -	- -	- -	6 100.0	
	Toplam	- -	6 100.0	- -	- -	- -	- -	6 100.0	

4.2.2. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini

Ücret Ödeyerek Yaptırma Nedenleri

Araştırma kapsamına alınan ailelerin %98.9'unun yeterli bilgi ve beceriye sahip olmama, %78.3'ünün zor olması, %37.8'inin yeterli zaman ve enerjiye sahip olmama nedenleriyle tamir işlerini ücret ödeyerek yaptırdıkları bulunmuştur (Tablo 7).

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerin tamamının (%100.0) düşük ve orta sosyo ekonomik düzeydekilerin eşit oranlarla (%98.3) tamamına yakınının yeterli bilgi ve beceriye sahip olmamayı ücret ödeyerek yaptırma nedeni olarak belirttikleri, bunu her üç sosyo ekonomik düzeyde de (düşük %81.7, orta %80.0, yüksek %73.3) zor olmasını neden olarak gösterenlerin izlediği, yüksek sosyo ekonomik düzeydekilerin %60.0'ının orta sosyo ekonomik düzeydekilerin %41.7'sinin yeterli zaman ve enerji olmayışını belirttikleri bulunmuştur (Tablo 7).

Ailelerin evle ilgili tamir işlerini ücret ödeyerek yaptırma nedenleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişki istatistiksel olarak analiz edildiğinde, yeterli zaman ve enerjiye sahip olmama nedeni ile her üç

sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemli ($p<0.05$), piyasada daha kaliteli olması nedeni ile düşük sosyo ekonomik düzeyle orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemli ($p<0.05$) orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemsiz olduğu ($p>0.05$) ailelerin belirttiği diğer ücret ödeyerek yaptırma nedenleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki farklılığın ise önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo 7).

TABLO 7: Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ücret Ödeyerek Yaptırma Nedenleri ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

NEDENLER	SOSYO EKONOMİK DÜZEY								x2 Analiz Sonuçları
	DÜŞÜK N=60		ORTA N=60		YÜKSEK N=60		TOPLAM N=180		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Piyasada daha kaliteli olması	9	15.0	19	31.7	23	38.3	51	28.3	x ² =8.536 p<0.05 S.D=2 x ² = 0.586 p>0.05 S.D = 1
Yeterli bilgi ve beceriye sahip olmama	59	98.3	59	98.3	60	100.0	178	98.9	Uygulanamadı
Yeterli zaman ve enerjiye sahip olmama	7	11.7	25	41.7	36	60.0	68	37.8	x ² =30.394 p<0.05 S.D=2 x ² = 4.034 p<0.05 SD = 1
Yeterli araç gereç ve malzemeye sahip olmama	8	13.3	15	25.0	6	10.0	29	16.1	x ² =5.508 p>0.05 S.D=2
Sonuçta duyulan memnuniyetin düşük olması	8	13.3	10	16.7	14	23.3	32	17.8	x ² =2.128 p>0.05 S.D=2
Bu tür işlerle uğraşmayı sevmeme	5	8.3	9	15.0	13	21.7	27	15.0	x ² =4.183 p>0.05 S.D=2
Zor olması	49	81.7	48	80.0	44	73.3	141	78.3	x ² =1.375 p>0.05 S.D=2
Çevrede yaşayan insanların bu işleri kendilerinin yapmaması	1	1.7	1	1.7	-	-	2	1.1	Uygulanamadı

4.2.3. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme Nedenleri

Evle ilgili tamir işlerinden bazılarını ev üretimi biçiminde gerçekleştiren 174 ailenin, %87.4'ünün yeterli bilgi ve beceriye sahip olma, %84.5'inin piyasadakine göre daha ucuz olması, %58.0'inin kolay olması, %46.6'sının ihtiyaca hemen cevap vermesi nedeniyle tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirdikleri saptanmıştır (Tablo 8).

Konu ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde her üç sosyo-ekonomik düzeydeki aileler arasında piyasadakine göre daha ucuz olması (düşük %98.3, orta %88.3, yüksek %64.8), tamir işleri ile ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahip olma (düşük %90.0, orta %81.7, yüksek %90.7) ve kolay olması (düşük %60.0, orta %51.7, yüksek %63.0) nedeniyle evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirdiğini belirtenlerin ağırlık taşıdığı bulunmuştur (Tablo 8).

Ailelerin, evle ilgili tamir işlerini ev üretimi şeklinde gerçekleştirme nedenleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişki istatistiksel olarak analiz

edildiğinde piyasadakine göre daha ucuz olma nedeni ile her üç sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemli ($p<0.05$), aldatılma endişesi taşınmaması nedeniyle orta sosyo-ekonomik düzey ile düşük ve yüksek sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemli ($p<0.05$), düşük ve yüksek sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemsiz ($p>0.05$), tamir işleriyle uğraşmayı sevme nedeni ile yüksek sosyo-ekonomik düzeyle, düşük ve orta sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemli ($p<0.05$), düşük ve orta sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın diğer belirtilen nedenlerle her üç sosyo ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemsiz ($p>0.05$) olduğu bulunmuştur (Tablo 8).

TABLO 8: Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme Nedenleri ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

NEDENLER	SOSYO EKONOMİK DÜZEY								x2 Analiz Sonuçları
	DÜŞÜK N=60		ORTA N=60		YÜKSEK N=54		TOPLAM N=174		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Piyasadakine göre daha kaliteli olması	4	6.7	7	11.7	5	9.3	16	9.2	$\chi^2=0.899$ $p>0.05$ S.D=2
Piyasadakine göre daha ucuz olması	59	98.3	53	88.3	35	64.8	147	84.5	$\chi^2=25.393$ $p<0.05$ S.D =2 Fisher Kesin-Khi Kare $p\leq 0.05$ S.D=1
Aldatılma endişesi taşınmaması	6	10.0	17	28.3	5	9.3	28	16.1	$\chi^2=10.175$ $p<0.05$ S.D=2 $\chi^2=0.018$ $p>0.05$ S.D=1
İhtiyaca hemen cevap vermesi	22	36.7	33	55.0	26	48.1	81	46.6	$\chi^2=4.133$ $p>0.05$ S.D=2
Bu iş için yeterli bilgi-beceriye sahip olma	54	90.0	49	81.7	49	90.7	152	87.4	$\chi^2=2.698$ $p>0.05$ S.D=2
Yeterli zaman ve enerjiye sahip olma	19	31.7	18	30.0	8	14.8	45	25.9	$\chi^2=5.027$ $p>0.05$ S.D=2
Sonuçta duyulan memnuniyetin yüksek olması	6	10.0	5	8.3	2	3.7	13	7.5	Uygulanamadı
Aile üyelerinden birinin mesleği olması	6	10.0	8	13.3	4	7.4	18	10.3	$\chi^2=1.088$ $p>0.05$ S.D=2
Bu tür işlerle uğraşmayı sevme	26	43.3	18	30.0	8	14.8	52	29.9	$\chi^2=11.032$ $p<0.05$ S.D=2 $\chi^2=2.297$ $p>0.05$ S.D=1
Yeterli araç-gereç ve malzemeye sahip olma	11	18.3	8	13.3	7	13.0	26	14.9	$\chi^2=0.832$ $p>0.05$ S.D=2
Kolay olması	36	60.0	31	51.7	34	63.0	101	58.0	$\chi^2=1.633$ $p>0.05$ S.D=2
Çevrede yaşayan insanların da bu işleri kendilerinin yapması	1	1.7	1	1.7	1	1.8	3	1.7	Uygulanamadı

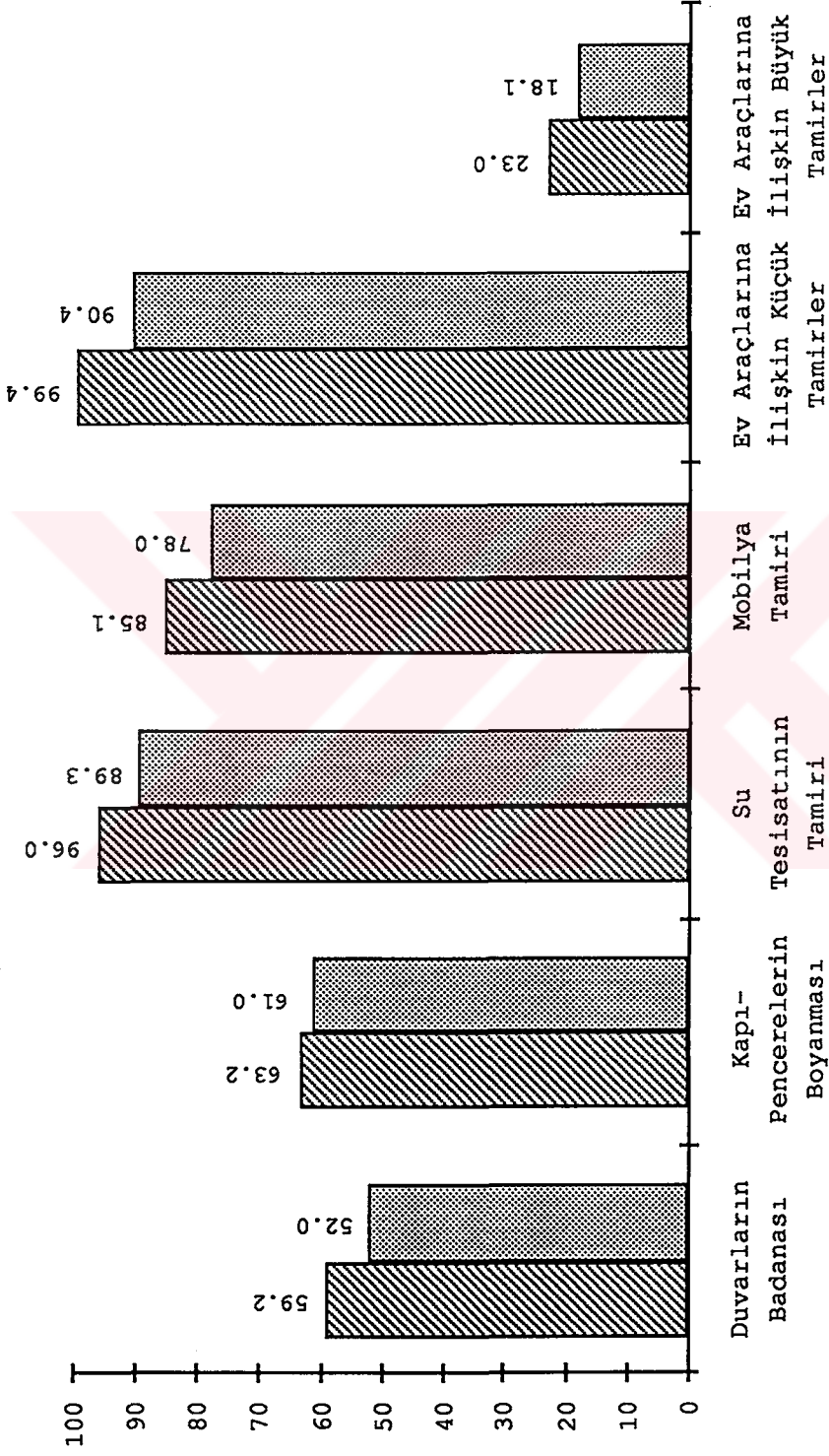
4.2.4. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme Ve Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini Tercih Etme Durumu

Araştırma kapsamına alınan ailelerin, %96.7'si (174 aile) evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirmekte %98.3'ü (177 aile) ise gerçekleştirmeyi tercih etmektedir.

Evle ilgili tamir işlerinden ev araçlarına ilişkin küçük tamirleri (%99.4), su tesisatının tamirini (%96.0), mobilyaların tamir işlerini (%85.1) kapı-pencerelerin boyanmasını (%63.2), duvarların badanasını (%59.2), ev araçlarına ilişkin büyük tamirleri (%23.0), ev üretimi biçiminde gerçekleştirilenlerin yine %90.4'ünün ev araçlarına ilişkin küçük tamirleri, %89.3'ünün su tesisatının tamirini %78.0'inin mobilyaların tamir işlerini %61.0'inin kapı-pencerelerin boyanmasını, %52.0'sinin duvarların badanasını %18.1'inin ev araçlarına ilişkin büyük tamirleri ev üretimi biçiminde gerçekleştirmeyi tercih ettiği saptanmıştır (Şekil 3).

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeyde duvarların badanası (düşük %91.7, orta 65.0) ile kapı pencerele-

Şekil 3 :Ailelerin Evle ilgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme ve Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini Tercih Etme Durumuna Göre Dağılımı (%)

Bazen veya her zaman ev üretimi biçiminde gerçekleştirilen
 Ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini Tercih Eden

rin boyanmasını (düşük %91.7, orta %70.0) ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin oranının ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranından, (duvarların badanası düşük %83.3, orta %50.0 kapı-pencerelerin boyanması düşük %86.7, orta %66.7) yüksektir. Yüksek sosyo-ekonomik düzeyde ise, bu işlerin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih eden ailelerin oranının (duvarların badanası %21.1 kapı-pencerelerin boyanması %28.1) ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerin oranından (duvarların badanası %16.7, kapı-pencerelerin boyanması %24.1) daha yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 9).

Su tesisatının tamirini ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerle gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranı (%100.0) düşük sosyo-ekonomik düzeyde aynı olup, ailelerin tümünü kapsamaktadır. Orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzeyde ise, bu işi ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin oranı (orta %91.7, yüksek %96.3), ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranından (orta %86.7, yüksek %80.7) yüksektir. Mobilyaların tamir işlerini (düşük %96.7, orta %86.7, yüksek %70.4) ev araçlarına ilişkin küçük (düşük %100.0, orta %100.0, yüksek %98.1) ve büyük (düşük %31.7, orta %23.3, yüksek %13.0) tamirleri ise her üç sosyo-ekonomik düzeyde de ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerin, ev üretimi biçiminde

gerçekleştirilmesini tercih edenlerden (mobilyaların tamir işleri düşük %93.3, orta %78.3, yüksek %61.4, ev araçlarına ilişkin küçük düşük %95.0, orta %88.3, yüksek %87.7 ve büyük tamirler düşük %23.3, orta %20.0, yüksek %10.5) daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 9).

Ailelerin tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirme ve tercih etme durumları ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz ($p>0.05$) olduğu bulunmuştur (Tablo 9).

Tablo 9 : Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme ve Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini Tercih Etme Durumuna Ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

İŞLER		EVLE İLGİLİ TAMİR İŞLERİNİ EV ÜRETİMİ BİÇİMİNDE GERÇEKLEŞTİRME VE TERCİH ETME DURUMU										x ² Kare Analizi Sonuçları		
		Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleş-tiren		Ücret Ödeyerek Gerçek-leştiren		TOPLAM		Ev Üretimi Biçiminde Gerçek. Tercih Eden		Ücret Öde-nerek Ger-çek. Ter-cih Eden			TOPLAM	
		S	%	S	%	S	%	S	%	S	%		S	%
		S	%	S	%	S	%	S	%	S	%		S	%
Duvarların Badanası	Düşük	55	91.7	5	8.3	60	100.0	50	83.3	10	16.7	60	100.0	x ² =0.885 p>0.05 S.D=2
	Orta	39	65.0	21	35.0	60	100.0	30	50.0	30	50.0	60	100.0	
	Yüksek	9	16.7	45	83.3	54	100.0	12	21.1	45	78.9	57	100.0	
	Toplam	103	59.2	71	40.8	174	100.0	92	52.0	85	48.0	177	100.0	
Kapı-Pen-cerelerin Boyanması	Düşük	55	91.7	5	8.3	60	100.0	52	86.7	8	13.3	60	100.0	x ² =0.635 p>0.05 S.D=2
	Orta	42	70.0	18	30.0	60	100.0	40	66.7	20	33.3	60	100.0	
	Yüksek	13	24.1	41	75.9	54	100.0	16	28.1	41	71.9	57	100.0	
	Toplam	110	63.2	64	36.8	174	100.0	108	61.0	69	39.0	177	100.0	
Su Tesisa-tının Tamiri	Düşük	60	100.0	-	-	60	100.0	60	100.0	-	-	60	100.0	x ² =0.475 p>0.05 S.D=2
	Orta	55	91.7	5	8.3	60	100.0	52	86.7	8	13.3	60	100.0	
	Yüksek	52	96.3	2	3.7	54	100.0	46	80.7	11	19.3	57	100.0	
	Toplam	167	96.0	7	4.0	174	100.0	158	89.3	19	10.7	177	100.0	
Mobilya Tamiri	Düşük	58	96.7	2	3.3	60	100.0	56	93.3	4	6.7	60	100.0	x ² =0.073 p>0.05 S.D=2
	Orta	52	86.7	8	13.3	60	100.0	47	78.3	13	21.7	60	100.0	
	Yüksek	38	70.4	16	29.6	54	100.0	35	61.4	22	38.6	57	100.0	
	Toplam	148	85.1	26	14.9	174	100.0	138	78.0	39	22.0	177	100.0	
Ev Araçları-na İlişkin Küçük Tamir-ler	Düşük	60	100.0	-	-	60	100.0	57	95.0	3	5.0	60	100.0	x ² =0.105 p>0.05 S.D=2
	Orta	60	100.0	-	-	60	100.0	53	88.3	7	11.7	60	100.0	
	Yüksek	53	98.1	1	1.9	54	100.0	50	87.7	7	12.3	57	100.0	
	Toplam	173	99.4	1	0.6	174	100.0	160	90.4	17	9.6	177	100.0	
Ev Araçları-na İlişkin Büyük Tamir-ler	Düşük	19	31.7	41	68.3	60	100.0	14	23.3	46	76.7	60	100.0	x ² =0.121 p>0.05 S.D=2
	Orta	14	23.3	46	76.7	60	100.0	12	20.0	48	80.0	60	100.0	
	Yüksek	7	13.0	47	87.0	54	100.0	6	10.5	51	89.5	57	100.0	
	Toplam	40	23.0	134	77.0	174	100.0	32	18.1	145	81.9	177	100.0	

4.2.5. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerinin Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini Tercih Etme Nedenleri

Evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih eden ailelerin %90.4'ünün piyasadakine göre daha ucuz olması, %89.3'ünün yeterli bilgi ve beceriye sahip olma, %66.1'inin ihtiyaca hemen cevap vermesi, %61.0'inin kolay olmasını tercih nedeni olarak belirttiği bulunmuştur (Tablo 10).

Konu ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde her üç sosyo-ekonomik düzeyde de piyasadakine göre ucuz olmasını (düşük %100.0, orta %98.3, yüksek %71.9), tamir işleri ile ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahip olmayı (düşük %90.0, orta %83.3, yüksek %94.7) kolay olmasını (düşük %66.7, orta %61.7, yüksek %54.4) ve ihtiyaca hemen cevap vermesini (düşük %56.7, orta %65.0, yüksek %77.2) tercih nedeni olarak belirten ailelerin ağırlık taşıdığı saptanmıştır (Tablo 10).

Ailelerin evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi şeklinde gerçekleştirilmesini tercih etme nedenleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişki istatistiksel açıdan analiz edildiğinde piyasadakine göre daha ucuz olması, aldatılma endişesi taşınmaması, yeterli zaman ve

enerjiye sahip olma, bu tür işlerle uğraşmayı sevme nedenleriyle yüksek sosyo-ekonomik düzeyle düşük ve orta sosyo ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemli ($p<0.05$) düşük ve orta sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemsiz ($p>0.05$) ve belirtilen diğer tercih nedenleri ile sosyo-ekonomik düzeyler arasındaki farklılığın önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 10).

TABLO 10: Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerinin Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirmesini Tercih Etme Nedenleri ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

NEDENLER	SOSYO EKONOMİK DÜZEY								x2 Analiz Sonuçları
	DÜŞÜK N=60		ORTA N=60		YÜKSEK N=57		TOPLAM N=177		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Piyasadakine göre daha kaliteli olması	3	5.0	5	8.3	2	3.5	10	5.6	Uygulanamadı
Piyasadakine göre daha ucuz olması	60	100.0	59	98.3	41	71.9	160	90.4	$x^2=33.116$ $p<0.05$ S.D=2 Fisher Kesin Khi Kare $p>0.05$ SD=1
Aldatılma endişesi taşınmaması	15	25.0	21	35.0	7	12.3	43	24.3	$x^2=8.228$ $p<0.05$ S.D=2 $x^2=1.429$ $p>0.05$ S.D=1
İhtiyaca hemen cevap vermesi	34	56.7	39	65.0	44	77.2	117	66.1	$x^2=5.545$ $p>0.05$ S.D=2
Bu iş için yeterli bilgi beceriye sahip olma	54	90.0	50	83.3	54	94.7	158	89.3	$x^2=4.638$ $p>0.05$ S.D=2
Yeterli zaman ve enerjiye sahip olma	29	48.3	24	40.0	15	26.3	68	38.4	$x^2=6.085$ $p<0.05$ S.D=2 $x^2=0.845$ $p>0.05$ S.D=1
Sonuçta duyulan memnuniyetin yüksek olması	6	10.0	2	3.3	3	5.3	11	6.2	Uygulanamadı
Aile üyelerinden birinin mesleği olması	6	10.0	7	11.7	2	3.5	15	8.5	$x^2=2.78$ $p>0.05$ S.D=2
Bu tür işlerle uğraşmayı sevme	19	31.7	25	41.7	6	10.5	50	28.2	$x^2=14.508$ $p<0.05$ S.D=2 $x^2=1.292$ $p>0.05$ S.D=1
Yeterli araç gereç ve malzemeye sahip olma	10	16.7	10	16.7	8	14.0	28	15.8	$x^2=0.201$ $p>0.05$ S.D=2
Kolay olması	40	66.7	37	61.7	31	54.4	108	61.0	$x^2=1.869$ $p>0.05$ S.D=2
Çevrede yaşayan insanların da bu işleri kendilerinin yapması	1	1.7	2	3.3	1	1.7	4	2.3	Uygulanamadı

4.2.6. Ailelerde Evle İlgili Tamir İşlerinin Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini En Fazla Tercih Eden Kişi

Evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin %60.9'unda bunu kadın ve erkeğin birlikte, %20.1'inde kadın'ın %19.0'unda erkeğin tercih ettiği bulunmuştur (Tablo 11).

Konu ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, her üç sosyo-ekonomik düzeyde de tamir işlerinin ev üretimi şeklinde gerçekleştirilmesini kadın ve erkeğin birlikte tercih ettiği ailelerin (düşük %53.3, orta %55.0, yüksek %75.9) en yüksek oranda olduğu, bunu düşük (%30.0) ve orta (%23.3) sosyo-ekonomik düzeyde kadın, yüksek (%21.7) sosyo-ekonomik düzeyde erkeğin tercih ettiği ailelerin izlediği bulunmuştur (Tablo 11).

Ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri ile evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi şeklinde yapılmasını tercih eden kişi arasındaki ilişki istatistiksel olarak analiz edildiğinde, yüksek sosyo-ekonomik düzey ile düşük ve orta sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemli ($p < 0.05$) düşük ve orta sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın ise önemsiz ($p > 0.05$) olduğu bulunmuştur (Tablo 11).

Tablo 11 : Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerinin Ev üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini En Fazla Tercih Eden Kişiye ve Sosyo Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

SOSYO- EKONOMİK DÜZEY	TERCİH EDEN KİŞİ						TOPLAM	
	KADIN		ERKEK		KADIN+ERKEK BİRLİKTE			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
DÜŞÜK	18	30.0	10	16.7	32	53.3	60	100.0
ORTA	14	23.3	13	21.7	33	55.0	60	100.0
YÜKSEK	3	5.6	10	18.5	41	75.9	54	100.0
TOPLAM	35	20.1	33	19.0	106	60.9	174	100.0

$$\chi^2=12.226, p<0.05, S.D=4$$

$$\chi^2= 0.907, p>0.05, S.D=2$$

4.2.7. Ailelerde Evle İlgili Tamir İşlerini Gerçekleştiren Aile Üyesi

Evle ilgili tamir işlerinin bazen aile üyeleri, bazen aileden ayrı yaşayan çocuk, akraba veya eş-dost tarafından yapıldığını belirten ailelerde duvarların badanasının %46.9'unda kadın-erkek birlikte, 18.8'inde kime rastlarsa ve tüm aile üyeleri kapı-pencerelerin boyanmasının %45.7'sinde kadın-erkek birlikte, %20.4'ünde erkek tarafından

gerçekleştirildiği, su tesisatının tamiri (%74.4), mobilyaların tamir işleri (%67.6), ev araçlarına ilişkin küçük (%55.8) ve büyük (%81.5) tamirlerin ise erkek tarafından yapıldığı ailelerin ilk sırada yer aldığı saptanmıştır (Tablo 12).

Konu ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, duvarların badanası (düşük %46.3, orta %42.9, yüksek %71.4) ile kapı ve pencerelerin boyanmasını (düşük %40.7, orta %44.8, yüksek %72.7) her üç sosyo-ekonomik düzeyde de kadın-erkek birlikte yapanların önde geldiği, duvarların badanasını düşük sosyo-ekonomik düzeyde %31.5 ile kadının gerçekleştirdiği ailelerin izlediği bulunmuştur. Su tesisatının, (düşük %66.1, orta %73.6, yüksek %88.0) mobilyaların tamir işlerinin (düşük %67.9, orta 58.8, yüksek %80.0) ev araçlarına ilişkin küçük (düşük %48.3, orta %52.5, yüksek %67.9) ve büyük (düşük %72.7, orta %91.7, yüksek %75.0) tamirlerin ailelerde en yüksek oranlarla erkek tarafından yapıldığı saptanmıştır (Tablo 12).

Tablo 12: Ailelerin Evle ilgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştiren Aile Üyesine ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

İŞLER	EVLE İLGİLİ TAMİR İŞLERİNİ GERÇEKLEŞTİREN KİŞİ												TOPLAM		
	KADIN		ERKEK		KADIN-ERKEK BİRLİKTE		KADIN-ERKEK DIŞINDA BİR AİLE ÜYESİ		KİME RASTLARSATÜM AİLE ÜYELERİ		BAZEN KADIN BAZEN ERKEK				
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%			
Duvarların Badanası	Düşük	17	31.5	5	9.2	25	46.3	-	-	6	11.1	1	1.9	54	100.0
	Orta	-	-	6	17.1	15	42.9	2	5.7	12	34.3	-	-	35	100.0
	Yüksek	-	-	1	14.3	5	71.4	1	14.3	-	-	-	-	7	100.0
	Toplam	17	17.7	12	12.5	45	46.9	3	3.1	18	18.8	1	1.0	96	100.0
Kapı-Pencerelerin Boyanması	Düşük	14	25.9	10	18.5	22	40.7	-	-	5	9.3	3	5.6	54	100.0
	Orta	-	-	9	23.7	17	44.8	1	2.6	11	28.9	-	-	38	100.0
	Yüksek	-	-	2	18.2	8	72.7	1	9.1	-	-	-	-	11	100.0
	Toplam	14	13.6	21	20.4	47	45.7	2	1.9	16	15.5	3	2.9	103	100.0
Su Tesisatının Tamiri	Düşük	3	5.1	39	66.1	2	3.4	1	1.7	6	10.2	8	13.5	59	100.0
	Orta	2	3.8	39	73.6	5	9.4	3	5.7	4	7.5	-	-	53	100.0
	Yüksek	-	-	44	88.0	2	4.0	3	6.0	3	2.0	-	-	52	100.0
	Toplam	5	3.0	122	74.4	9	5.5	7	4.3	13	7.9	8	4.9	164	100.0
Mobilya Tamiri	Düşük	2	3.6	38	67.9	3	5.4	4	7.1	6	10.7	3	5.3	56	100.0
	Orta	2	3.9	30	58.8	11	21.6	6	11.8	2	3.9	-	-	51	100.0
	Yüksek	-	-	28	80.0	5	14.3	2	5.7	-	-	-	-	35	100.0
	Toplam	4	2.8	96	67.6	19	13.4	12	8.5	8	5.6	3	2.1	142	100.0
Ev Araçları-na İlişkin Küçük Tamirler	Düşük	2	3.3	29	48.3	3	5.0	1	1.7	13	21.7	12	20.0	60	100.0
	Orta	1	1.7	31	52.5	6	10.2	9	15.3	10	16.9	2	3.4	59	100.0
	Yüksek	-	-	36	67.9	1	1.9	4	7.5	9	17.0	3	5.7	53	100.0
	Toplam	3	1.7	96	55.8	10	5.8	14	8.1	32	18.6	17	10.0	172	100.0
Ev Araçları-na İlişkin Büyük Tamirler	Düşük	-	-	8	72.7	-	-	3	27.3	-	-	-	-	11	100.0
	Orta	-	-	11	91.7	-	-	1	8.3	-	-	-	-	12	100.0
	Yüksek	-	-	3	75.0	-	-	1	25.0	-	-	-	-	4	100.0
	Toplam	-	-	22	81.5	-	-	5	18.5	-	-	-	-	27	100.0

4.2.8. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Yapmaya Başlamadan Önce Ev Üretiminin Fayda ve Sakıncalarını Değerlendirme Durumu

Evle ilgili tamir işlerini, ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin %46.0'sının her zaman %25.3'ünün bazen ev üretiminin fayda ve sakıncaları konusunda değerlendirme yaptığı, %28.7'sinin hiçbir zaman değerlendirme yapmadığı bulunmuştur (Tablo 13).

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, düşük sosyo-ekonomik düzeydekilerin %58.4'ünün, orta sosyo-ekonomik düzeydekilerin %45.0'inin, yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerin %33.4'ünün her zaman ev üretiminin fayda ve sakıncaları ile ilgili değerlendirme yaptıkları saptanmıştır (Tablo 13).

Ailelerin evle ilgili tamir işlerini yapmaya başlamadan önce, ev üretiminin fayda ve sakıncalarını değerlendirme durumları ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişki istatistiksel olarak analiz edildiğinde, yüksek sosyo-ekonomik düzey ile, düşük ve orta sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemli ($p < 0.05$), düşük ve orta sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın ise önemsiz olduğu bulunmuştur ($p > 0.05$) (Tablo 13).

Tablo 13 : Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Yapmaya Başlamadan Önce Ev Üretiminin Fayda ve Sakıncalarını Değerlendirme Durumu ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

SOSYO- EKONOMİK DÜZEY	FAYDA VE SAKINCALARI DEĞERLENDİRME DURUMU						TOPLAM	
	HER ZAMAN		HİÇBİR ZAMAN		BAZEN			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
DÜŞÜK	35	58.4	11	18.3	14	23.3	60	100.0
ORTA	27	45.0	15	25.0	18	30.0	60	100.0
YÜKSEK	18	33.4	24	44.4	12	22.2	54	100.0
TOPLAM	80	46.0	50	28.7	44	25.3	174	100.0

$$\chi^2=11.889, p<0.05, S.D=4$$

$$\chi^2= 2.148, p>0.05, S.D=2$$

4.2.9. Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Yapmaya Başlamadan Önce Ev Üretiminin Fayda ve Sakıncalarını Değerlendirmede Gözönünde Bulundurdıkları Faktörler

Ev üretimi şeklinde gerçekleştirilen evle ilgili tamir işlerini yapmaya başlamadan önce her zaman veya bazen ev üretiminin fayda ve sakıncaları ile ilgili değerlendirme yaptıklarını belirten ailelerin, %94.4'ünün maliyeti, %77.4'ünün işin kolay veya zor olmasını, %73.4'ünün

bilgi-beceri gibi kaynakların yeterli olup olmadığını, %44.4'ünün elde edilecek ürünün kalitesini gözönünde bulundurdıkları saptanmıştır (Tablo 14).

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde her üç sosyo-ekonomik düzeyde de maliyeti (düşük %100.0, orta %95.6, yüksek %83.3), bilgi-beceri gibi kaynakların yeterliliğini (düşük %71.4, orta %71.1, yüksek %80.0) ve işin kolay veya zor olmasını (düşük %85.7, orta %75.6, yüksek %66.7) gözönünde bulunduranların çoğunlukta olduğu, yüksek sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin %60.0'ının zaman ve enerji kaynaklarının yeterliliğini, orta sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin %57.8'inin elde edilecek ürünün kalitesini de dikkate aldıkları belirlenmiştir (Tablo 14).

Ailelerin evle ilgili tamir işlerini yapmaya başlamadan önce ev üretiminin fayda ve sakıncaları ile ilgili yaptıkları değerlendirmede gözönünde bulundukları faktörler ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişki istatistiksel açıdan analiz edildiğinde, maliyet, elde edilecek ürünün kalitesi, işin kolay veya zor olmasını gözönünde bulundurma nedenleriyle yüksek sosyo-ekonomik düzey ile düşük ve orta sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemli ($p < 0.05$), düşük ve orta sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemsiz ($p > 0.05$), belirtilen diğer faktörlerle ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki farklılığın önemsiz ($p > 0.05$) olduğu bulunmuştur (Tablo 14).

TABLO 14: Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Yapmaya Başlamadan Önce Ev Üretimini Fayda ve Sakıncalarını Değerlendirmede Gözönünde Bulundurdıkları Faktörler ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

FAYDA VE SAKINCALARI DEĞERLENDİRMEDE GÖZÖNÜNDE BULUNDURULAN FAKTÖRLER	SOSYO EKONOMİK DÜZEY								x ² Analiz Sonuçları
	DÜŞÜK N=49		ORTA N=45		YÜKSEK N=30		TOPLAM N=124		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Maliyetini	49	100.0	43	95.6	25	83.3	117	94.4	x ² =16.956 p<0.05 S.D=2 x ² =1.677 p>0.05 S.D=1
Elde edilecek ürünün kalitesini	19	38.8	26	57.8	10	33.3	55	44.4	x ² =8.096 p<0.05 S.D=2 x ² =1.742 p>0.05 S.D=1
Piyasada bulunan ürünlerin kalitesini	6	12.3	9	20.0	11	36.7	26	21.0	x ² =2.405 p>0.05 S.D=2
Sonuçta duyulacak memnuniyeti	6	12.2	7	15.6	12	40.0	25	20.2	x ² =3.994 p>0.05 S.D=2
Zaman ve enerji gibi kaynakların yeterli olup olmadığını	15	31.0	15	33.3	18	60.0	48	39.0	x ² =1.295 p>0.05 S.D=2
Bilgi-beceri gibi kaynakların yeterli olup olmadığını	35	71.4	32	71.1	24	80.0	91	73.4	x ² =2.237 p>0.05 S.D=2
Evde yeterli araç-gereç malzeme olup olmadığını	6	12.2	11	24.4	7	23.3	24	19.4	x ² =1.797 p>0.05 S.D=2
İşin kolay veya zor olması	42	85.7	34	75.6	20	66.7	96	77.4	x ² =12.569 p<0.05 S.D=2 x ² =2.297 p>0.05 S.D=1

4.2.10. Ailelerde Ev üretimi Biçiminde Gerçekleştirilen Evle İlgili Tamir İşlerinin Yürütülmesi İle İlgili Olarak Aile Bireyleri Arasında Anlaşmazlık Çıkma Durumu

Evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin %56.9'unda tamir işlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak hiçbir zaman anlaşmazlık çıkmadığı, %31.6'sında ise bazen anlaşmazlık çıktığı bulunmuştur (Tablo 15).

Konu ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, yüksek sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin %63.0'ünde, orta-sosyo-ekonomik düzeydekilerin %58.3'ünde, düşük sosyo-ekonomik düzeydekilerin %50.0'sinde hiçbir zaman anlaşmazlık çıkmadığı bulunmuştur (Tablo 15).

Ev üretimi biçiminde gerçekleştirilen tamir işlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak, aile bireyleri arasında anlaşmazlık çıkma durumu ile ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo 15).

Tablo 15 : Ailelerin Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilen Evle İlgili Tamir İşlerinin Yürütülmesi İle İlgili Olarak Aile Bireyleri Arasında Anlaşmazlık Çıkma Durumuna ve Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

SOSYO EKONOMİK DÜZEY	ANLAŞMAZLIK ÇIKMA DURUMU						TOPLAM	
	HER ZAMAN		HİÇBİR ZAMAN		BAZEN			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
DÜŞÜK	8	13.3	30	50.0	22	36.7	60	100.0
ORTA	9	15.0	35	58.3	16	26.7	60	100.0
YÜKSEK	3	5.5	34	63.0	17	31.5	54	100.0
TOPLAM	20	11.5	99	56.9	55	31.6	174	100.0

$$\chi^2=4.297, p>0.05, S.D=4$$

4.2.11. Ailelerde Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilen Evle İlgili Tamir İşlerinin Yürütülmesi ile İlgili Olarak Aile Bireyleri Arasında Meydana Gelen Anlaşmazlık Konuları

Ev üretimi biçiminde gerçekleştirilen evle ilgili tamir işlerinin yürütülmesi sırasında, aile bireyleri arasında bazen veya her zaman anlaşmazlık meydana geldiğini belirten ailelerin %74.7'sinde işin zamanında yapılmaması,

%48.0'inde iş yapılırken dağınık çalışılması, %34.7'sinde işin istenen kalitede olmaması, %32.0'sinde aile üyelerinden bazılarının işe karşı isteksiz olmaları nedeniyle anlaşmazlık çıktığı bulunmuştur (Tablo 16).

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde her üç sosyo-ekonomik düzeyde de işin zamanında yapılmamasını belirtenlerin (düşük %76.7, orta %76.0, yüksek %70.0) ilk sırada yer aldığı, iş yapılırken dağınık çalışmasını belirtenlerin (düşük %43.3, orta %56.0, yüksek %45.0) bunu izlediği saptanmıştır (Tablo 16).

Ev üretimi şeklinde gerçekleştirilen evle ilgili tamir işlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak aile bireyleri arasında meydana gelen anlaşmazlık konuları ile ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 16).

TABLO 16: Ailelerin Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilen Evle İlgili Tamir İşlerinin Yürütülmesi ile İlgili olarak Aile Bireyleri Arasında Meydana Gelen Anlaşmazlık Konularına ve Sosyo Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

ANLAŞMAZLIK KONULARI	SOSYO EKONOMİK DÜZEY								x2 Analiz Sonuçları
	DÜŞÜK N=30		ORTA N=25		YÜKSEK N=20		TOPLAM N=75		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Aile üyelerinden bazılarının işe karşı isteksiz olması	8	26.7	10	40.0	6	30.0	24	32.0	x ² =1.164 p>0.05 S.D=2
İşin zamanında yapılmaması	23	76.7	19	76.0	14	70.0	56	74.7	x ² =0.317 p>0.05 S.D=2
İş yapılırken dağınık çalışılması	13	43.3	14	56.0	9	45.0	36	48.0	x ² =0.975 p>0.05 S.D=2
İşin istenen kalitede olmaması	10	33.3	9	36.0	7	35.0	26	34.7	x ² =0.044 p>0.05 S.D=2
İşi kimin yapacağına karar verme	2	6.7	2	8.0	-	-	4	5.3	Fisher Kesin Khi Kare Testi p>0.05 S.D=1

5. TARTIŞMA

Bu araştırma, farklı sosyo-ekonomik özellikteki ailelerin, evin tamir işlerine yönelik ev üretimi faaliyetleri ile ilgili davranış ve tercihlerini incelemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

Araştırma, Ankara ilinde farklı-sosyo-ekonomik düzeydeki semtlerde oturan toplam 180 aile üzerinde yürütülmüştür.

Araştırma verileri, geliştirilen anket formuna bağlı kalınarak ailelerde eşlerden kadın veya erkekle yüzyüze yapılan mülakatlar sonucu toplanmıştır.

Aileler Hakkında Genel Bilgiler

Ailelerde Kişi Sayısı

Araştırma kapsamına alınan aileler arasında %30.0 ile "4 kişilik" aileler önde gelmekte olup, bunu eşit oranlarla (%27.2) "3 kişilik" ve "5 ve daha fazla kişilik" aileler izlemektedir.

Ailelerde Eşlerin Öğrenim Düzeyi

Araştırma kapsamına alınan ailelerde, eşlerden kadınların %36.1'i ilkokul ve daha az, %35.6'sı ortaöğrenim,

erkeklerin %36.7'si orta ve %37.2'si yüksek öğrenime sahiptir.

Eşlerin öğrenim durumları ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, düşük sosyo-ekonomik düzeyde ilkokul ve daha az öğrenim düzeyine sahip kadın (%76.7) ve erkeklerin (%55.0), orta sosyo-ekonomik düzeyde ortaöğrenime sahip kadınların (%45.0), eşit oranlarla (%38.3) orta ve yüksek öğrenime sahip erkeklerin, yüksek sosyo-ekonomik düzeyde ise yüksek öğrenime sahip kadın (%58.4) ve erkeklerin (%73.3) önde geldiği görülmektedir. Düşük sosyo-ekonomik düzeyde yüksek öğrenim düzeyinde kadın ve erkeğe, yüksek sosyo-ekonomik düzeyde ise ilkokul ve daha az öğrenim düzeyine sahip erkeğe rastlanmamıştır. Ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerinin artmasına paralel olarak eşlerin öğrenim düzeyleri de artmaktadır ($p < 0.05$).

Ailelerde Kadının Çalışma Durumu

Araştırma kapsamına giren ailelerin %52.8'inde kadın çalışmamakta, %47.2'sinde çalışmaktadır.

Ailelerde kadının çalışma durumu sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde; orta (%55.0) ve yüksek sosyo-ekonomik düzeyde (%71.7) kadınların yarıdan fazlası çalışırken, düşük sosyo-ekonomik düzeyde (%15.0) çalışan kadın oranının çok düşük olduğu görülmektedir. Ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri yükseldikçe çalışan kadın oranı da artmakta olup, özellikle düşük sosyo-ekonomik düzey ile orta

ve yüksek sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılık önem taşımaktadır ($p<0.05$).

Ailelerin Ev Üretimine İlişkin Davranış ve Tercihleri

Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Gerçekleştirme Şekli

Araştırma kapsamına alınan ailelerin %3.3'ünde (6 aile) evle ilgili tamir işlerinin tümü her zaman ücret ödenerek gerçekleştirilmekte olup, bu aileler yüksek sosyo-ekonomik düzeyde yer almaktadır. Ancak, evle ilgili tamir işlerinin tümünü ev üretimi biçiminde gerçekleştiren aileye rastlanmamıştır. Evle ilgili tamir işlerinin bazılarını ev üretimi biçiminde gerçekleştiren 174 aile bulunmaktadır.

Araştırma kapsamına alınan ailelerden, ev araçlarına ilişkin küçük tamirlerin (her zaman aile üyeleri %87.3 her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %2.9 her zaman aile üyeleri ve eş dost %0.6) su tesisatının ve (her zaman aile üyeleri %74.2, her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %4.0, her zaman aile üyeleri ve eş-dost %1.7) mobilyaların tamirinin (her zaman aile üyeleri %52.3 her zaman veya bazen aile üyeleri evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %2.9, her zaman aile üyeleri ve eş dost %1.2)

duvarların badanası ile (her zaman aile üyeleri %32.2 her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %7.5, her zaman aile üyeleri ve eş-dost %2.3) kapı-pencerelerin boyanmasının (her zaman aile üyeleri %33.3, her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %6.9, her zaman aile üyeleri ve eş-dost %1.2) her zaman ev üretimi biçiminde ev araçlarına ilişkin büyük tamirlerin (%77.0) ise "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirildiğini belirtenler ağırlık taşımaktadır.

Ormsby (30) tarafından yapılan araştırmada ise ev araçları ve mobilyalarla ilgili tamirlerin piyasadan en fazla satın alınan işler arasında olduğu, ayrıca ailelerin %90.0'dan fazlasının evlerinin içini kendilerinin boyadığı bulunmuştur.

Norum ve Weagley (9) tarafından yapılan çalışmada da evin tamirine yönelik işlerin piyasadan talep edilen hizmetler arasında ilk sıralarda yer aldığı belirlenmiştir.

Ailelerin tamir işlerini gerçekleştirme şekli, sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, her üç sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çoğunluğunda ev araçlarına ilişkin küçük tamir işleri (düşük %93.3, orta %93.3, yüksek %74.1) ile su tesisatının tamiri (düşük %80.0,

orta %81.7, yüksek %59.3) "her zaman aile üyeleri" tarafından ev araçlarına ilişkin büyük tamir işleri ise (düşük %68.4, orta %76.6, yüksek %87.0) "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirilmektedir. Duvarların badanası ile kapı-pencerelerin boyanması düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin yarısından fazlasında (duvarların badanası %63.3, kapı-pencerelerin boyanması %60.0) "her zaman aile üyeleri"nce, orta sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerde de birbirine yakın oranlarla "her zaman ücret ödenerek," (duvarların badanası %35.0 kapı-pencerelerin boyanması %30.0) ve "her zaman aile üyeleri" tarafından (duvarların badanası %26.7, kapı-pencerelerin boyanması (%31.7) yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerin ise çoğunluğunda (duvarların badanası %83.3, kapı-pencerelerin boyanması %75.9) "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirilmektedir. Mobilyaların tamir işlerinin ise düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin yarısından fazlasında (düşük %66.7, orta %60.0) "her zaman aile üyeleri" tarafından yapıldığı, yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerin ise %35.2'sinde "bazen aile üyeleri tarafından bazen ücret ödenerek" %29.6'sında "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirildiği bulunmuştur. Bu bulgu; ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri yükseldikçe buna paralel olarak evle ilgili tamir işlerini ücretli olarak yaptırma eğiliminde oldukları, ancak her üç sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin ev araçlarına ilişkin küçük tamirleri ve

su tesisatının tamirini "her zaman aile üyeleri", ev araçlarının büyük tamirlerini ise "her zaman ücret ödeyerek" gerçekleştirme davranışını gösterdikleri izlenimini vermektedir.

Bayraktar (45) tarafından yapılan çalışmada da gelir yükseldikçe kapı-pencerelerin boyanmasını (düşük %16.0, orta %47.0, yüksek %94.0), duvarların badanasını (düşük %10.0, orta %46.0, yüksek %92.0) ve mobilya onarımı (düşük %59.7, orta %70.4, yüksek %96.0) genellikle parayla yaptıranların arttığı, buzdolabı, çamaşır makinası, televizyon gibi büyük araçların tamirini ise her üç gelir grubunda da (düşük %84.0, orta %82.0, yüksek %93.0) genellikle ücret ödenerek yaptırıldığı bulunmuştur.

Morgan ve arkadaşları (53) tarafından yapılan araştırmada ise yüksek gelir ve eğitim düzeyindeki aileler, düşük gelir ve eğitim düzeyindeki ailelere oranla daha fazla ev üretimi yapmaktadır. Araştırmalar arası bu farklılık araştırmaların değişik bölgelerde yapılmış olması ve kültürel farklılıklardan kaynaklanmış olabilir.

Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ücret Ödeyerek Yaptırma Nedenleri

Araştırma kapsamına alınan ailelerin çoğunluğu, yeterli bilgi ve beceriye sahip olmama (%98.9) ve zor olması

(%78.3), %37.8'i ise yeterli zaman ve enerjiye sahip olmama nedeniyle tamir işlerini ücret ödeyerek yaptırmaktadır.

Ailelerin evle ilgili tamir işlerini ücret ödeyerek yaptırma nedenleri sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerin tamamı (%100.0) ile düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeydekilerin eşit oranlarla (%98.3) tamamına yakını yeterli bilgi ve beceriye sahip olmamayı ücret ödeyerek yaptırma nedeni olarak belirtmekte ($p>0.05$) bunu her üç sosyo-ekonomik düzeyde de (düşük %81.7, orta %80.0, yüksek %73.3) zor olmasını neden olarak gösterenler izlemektedir ($p>0.05$). Ayrıca yüksek (%60.0) ve orta (%41.7) sosyo-ekonomik düzeyde yeterli zaman ve enerji olmayışı nedeniyle tamir işlerini ücret ödeyerek yaptıranların oranı düşük (%11.7) sosyo-ekonomik düzeydekilerden yüksektir ($p<0.05$). Ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri ne olursa olsun yeterli bilgi ve beceriye sahip olmama ve zor olması nedeniyle tamir işlerini ücret ödeyerek yaptıranlar önde gelmektedir. Bu bulgu ailelerin yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları durumunda, daha fazla tamir işini kendilerinin yapabileceği kanısını uyandırmaktadır.

Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirme Nedenleri

Bir hizmeti üretme veya satın almada ailenin sahip olduğu zaman, enerji, bilgi, beceri, yetenek, araç-gereçler

ve para geliri gibi kaynaklarla, eğitim düzeyi ait olduğu grubun sosyal ve ekonomik yargıları önem taşır (4.30).

Evle ilgili tamir işlerinden bazılarını ev üretimi biçiminde gerçekleştiren 174 ailenin %87.4'ü yeterli bilgi ve beceriye sahip olma, %84.5'i piyasadakine göre ucuz olması, %58.0 kolay olması, %46.6.'sı ihtiyaca hemen cevap vermesi nedeniyle tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirmektedir.

Konu ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, piyasadakine göre ucuz olması nedeniyle evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin oranı, düşük (%98.3) ve orta (%88.3) sosyo-ekonomik düzeyde yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerden (%64.8) yüksektir ($p < 0.05$). İhtiyaca hemen cevap vermesi (düşük %36.7, orta %55.0, yüksek %48.1), tamir işleri ile ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahip olma (düşük %90.0, orta %81.7, yüksek %90.7) kolay olması (düşük %60.0, orta %51.7, yüksek %63.0) nedenleriyle sosyo-ekonomik düzey arasındaki farklılığın önemsiz ($p > 0.05$) olduğu bulunmuştur. Düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeyde piyasadakine göre daha ucuz olması nedeniyle tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin oranının yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilere göre yüksek olması her iki sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin gelirlerinin daha kısıtlı olmasına bağlanabilir.

Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Ev Üretimi Biçiminde Gerçekletirme ve Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini Tercih Etme Durumu

Araştırma kapsamına alınan ailelerin %96.7'si (174 aile) evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirmekte %98.3'ü (177 aile) ise ev üretimi biçiminde gerçekleştirmeyi tercih etmektedir.

Evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin oranı, (ev araçlarına ilişkin küçük tamirler %99.4, su tesisatının tamiri %96.0, mobilyaların tamiri %85.1, kapı-pencerelerin boyanması %63.2, duvarların badanası %59.2, ev araçlarına ilişkin büyük tamirler %23.0) ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranından yüksektir (ev araçlarına ilişkin küçük tamirler %90.4, su tesisatının tamiri %89.3, mobilyaların tamiri %78.0, kapı-pencerelerin boyanması %61.0, duvarların badanası %52.0, ev araçlarına ilişkin büyük tamirler %18.1). Araştırmanın yürütüldüğü semtlerde evle ilgili tamir işlerinin fiyatlarının 10.000-1.400.000 TL arasında değişiklik gösterip, yüksek fiyatlarda olmasına rağmen, ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih eden ailelerin oranının azalması ilgi çekicidir.

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeyde duvarların badanası (düşük %91.7, orta %65.0) ile

kapı-pencerelerin boyanmasını (düşük %91.7, orta: %70.0), orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzeyde, su tesisatının tamirini (orta %91.7, yüksek %96.3), her üç sosyo-ekonomik düzeyde ise mobilyaların tamir işlerini (düşük %96.7, orta %86.7, yüksek %70.4) ev araçlarına ilişkin küçük (düşük %100.0, orta %100.0, yüksek %98.1) ve büyük tamirleri (düşük %31.7, orta %23.3, yüksek %13.0) ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerin oranı, bu işlerin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranından (duvarların badanası düşük %83.3, orta %50.0, kapı pencerelerin boyanması düşük %86.7, orta %66.7, su tesisatının tamiri orta %86.7, yüksek %80.7, mobilyaların tamiri düşük %93.3, orta %78.3, yüksek %61.4, ev araçlarına ilişkin küçük tamirler düşük %95.0, orta %88.3, yüksek %87.7, büyük tamirler düşük %23.3., orta %20.0 yüksek %10.5) yüksektir. Düşük sosyo-ekonomik düzeyde su tesisatının tamirini ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerle gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranı (%100.0) aynı olup ailelerin tümünü kapsamaktadır. Yüksek sosyo-ekonomik düzeyde ise duvarların badanası (%21.1) ile kapı pencerelerin boyanmasının (%28.1) ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranı, bu işleri ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerin oranından (duvarların badanası %16.7, kapı-pencerelerin boyanması %24.1) yüksektir. Ancak ailelerin tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirme ve tercih etme durumları

ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişki istatistiksel açıdan önemsiz ($p>0.05$) bulunmuştur.

Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerinin Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini Tercih Etme Nedenleri

Evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih eden ailelerin çoğunluğu, piyasadakine göre ucuz olması (%90.4) ile yeterli bilgi ve beceriye sahip olma'yı (%89.3) tercih nedeni olarak belirtmekte, bunu ihtiyaca hemen cevap vermesini (%66.1) ve kolay olmasını (%61.0) belirtenler izlemektedir.

Konu ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde; evle ilgili tamir işlerinin piyasadakine göre daha ucuz olması nedeniyle ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranı, düşük (%100.0) ve orta (%98.3) sosyo-ekonomik düzeyde yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerden (%71.9) yüksektir. Yeterli bilgi ve beceriye sahip olma (düşük %90.0, orta %83.3, yüksek %94.7), ihtiyaca hemen cevap vermesi (düşük %56.7, orta %65.0, yüksek %77.2) ve kolay olması (düşük %66.7, orta %61.7, yüksek %54.4) nedeniyle tamir işlerinin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih eden ailelerin oranı her üç sosyo-ekonomik düzeyde de birbirine yakındır ($p>0.05$).

Evle ilgili tamir işlerinin piyasadakine göre ucuz olması nedeniyle ev üretimi biçiminde gerçekleştirmeyi tercih eden ailelerin oranının düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeyde yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerden yüksek olması bu ailelerin gelirlerinin daha kısıtlı olması nedeniyle olabilir.

Ailelerde Evle İlgili Tamir İşlerinin Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilmesini En Fazla Tercih Eden Kişi

Ev üretimi ile ilgili yapılacak plan ve incelemelerin, tercihlerin, alınacak kararların ailelerde eşler tarafından birlikte gerçekleştirilmesi gerekir. Çok geniş bir alanda ortak amaçları olan ailenin yaşam kalitesi eşlerin birlikte davranışlarıyla temin edilir (2,39).

Evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini ailelerin %60.9'unda kadın-erkek birlikte %20.1'inde kadın tercih etmektedir.

Evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi şeklinde gerçekleştirilmesini tercih eden kişi, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, kadın ve erkeğin birlikte tercih ettiği ailelerin oranı yüksek sosyo-ekonomik düzeyde (%75.9) düşük (%53.3) ve orta (%55.0) sosyo-ekonomik düzeydekilerden, kadının tercih ettiği ailelerin oranı da düşük (%30.0) ve orta (%23.3)

sosyo-ekonomik düzeyde yüksek (%5.6) sosyo-ekonomik düzeydekilerden yüksektir ($p<0.05$). Ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri yükseldikçe evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi şeklinde gerçekleştirilmesini kadın ve erkeğin birlikte tercih ettiği aileler artmakta sadece kadının tercih ettiği aileler azalmaktadır.

Ailelerde Evle İlgili Tamir İşlerini Gerçekleştiren Aile Üyesi

Evle ilgili tamir işlerinin bazen aile üyeleri bazen evden ayrı yaşayan çocuk akraba veya eş dost tarafından yapıldığını belirten aileler arasında duvarların badanası (%46.9) ile kapı ve pencerelerin boyanmasını (%45.7) kadın-erkek birlikte, su tesisatının tamiri (%74.4), mobilyaların tamir işleri (%67.6), ev araçlarına ilişkin küçük (%55.8) ve büyük (%81.5) tamirlerin ise erkek tarafından yapıldığı aileler önde gelmektedir.

Parker (52) tarafından yapılan çalışmada da evin boyanması işinin eşit oranlarla (%34.0) erkek ve kadın birlikte, elektrik ve su tesisatına ilişkin tamirlerin (%89.0) erkek tarafından yapıldığı ailelerin önde geldiği bulunmuştur.

Evle ilgili tamir işlerini yapan kişi ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde her üç

sosyo-ekonomik düzeyde de duvarların badanası (düşük %46.3, orta %42.9 yüksek %71.4) ile kapı-pencerelerin boyanmasını (düşük %40.7, orta %44.8, yüksek %72.7) kadın-erkek birlikte yapan aileler önde gelmekte olup, sadece düşük sosyo-ekonomik düzeyde bu işlerin tek başına kadın tarafından yapıldığı ailelere (duvarların badanası %31.5, kapı-pencerelerin boyanması %25.9) rastlanmıştır. Su tesisatının tamiri (düşük %66.1, orta %73.6, yüksek %88.0), mobilyaların tamir işleri (düşük %67.9, orta %58.8, yüksek %80.0), ev araçlarına ilişkin küçük (düşük %48.3, orta %52.5, yüksek %67.9) ve büyük (düşük %72.7, orta %91.7, yüksek %75.0) tamirlerin ise her üç sosyo-ekonomik düzeyde de erkek tarafından yapıldığı aileler önde gelmektedir.

Bu bulgu ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri ne olursa olsun duvarların badanası ile kapı ve pencerelerin boyanması işlerinde kadın ve erkeğin, su tesisatının ve mobilyaların tamiri ile ev araçlarının küçük ve büyük tamiri işlerinde erkeğin yeterli, bilgi, beceri ve yetenek gibi insansal kaynaklara sahip olduğu izlenimi vermektedir.

Bayraktar (45) tarafından yapılan çalışmada her üç gelir grubunda da mobilya onarımını (düşük %22.6, orta %18.4, yüksek %2.0), buzdolabı, televizyon, çamaşır makinası gibi büyük araçların onarımını (düşük %12.0, orta %17.0, yüksek %5.0) "genellikle erkek" tarafından evin içinin

boyanmasını düşük (%33.0) gelir grubunda "genellikle kadın", orta (%24.0) ve yüksek (%4.0) gelir grubunda "aile üyeleri birlikte", kapı-pencerelerin boyanmasını ise düşük (%36.0) ve orta (%26.0) gelir grubunda "genellikle erkek" yüksek gelir grubunda eşit oranlarla (%3.0) genellikle erkek ve "aile üyeleri birlikte" gerçekleştiren aileler önde gelmektedir.

Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Yapmaya Başlamadan Önce Ev Üretiminin Fayda ve Sakıncalarını Değerlendirme Durumu

Evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerden ev üretiminin fayda ve sakıncaları konusunda değerlendirme yapanların oranı (her zaman %46.0, bazen %25.3) hiçbir zaman değerlendirme yapmayanlardan (%28.7) yüksektir.

Ailelerin ev üretimi biçiminde gerçekleştirdikleri evle ilgili tamir işlerini yapmaya başlamadan önce ev üretiminin fayda ve sakıncalarını değerlendirme durumları sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, düşük (%58.4) ve orta (%45.0) sosyo-ekonomik düzeyde her zaman değerlendirme yapan, yüksek sosyo-ekonomik düzeyde (%44.4) hiçbir zaman değerlendirme yapmayan ailelerin oranı yüksektir ($p < 0.05$).

Bu durumda düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin kaynakların kullanımında daha rasyonel davrandıkları söylenebilir. Çünkü; kaynakların verimliliğinin artırılması ve rasyonel kullanılması için ev üretimi sonuçları açısından dikkatli bir şekilde yapılmalı, bir hizmeti satın alma veya üretmenin yararları ve sakıncaları detaylı bir şekilde araştırılmalıdır (2,5,30).

Ailelerin Evle İlgili Tamir İşlerini Yapmaya Başlamadan Önce Ev Üretiminin Fayda ve Sakıncalarını Değerlendirmede Göz Önünde Bulundurdıkları Faktörler

Kaynakların yerinde kullanılması için herhangi bir üretim faaliyetine başlamadan önce, üretimin maliyeti çeşitli kaynaklar açısından hesaplanmalıdır. Maliyet hesabına sadece para değil, harcanan zaman, enerji, elde edilen ürünün kalitesi, piyasada bulunan ürünler ve sonuçta bu mal ve hizmetlerden duyulacak memnuniyet de hesaba katılmalı, kaynak kullanımı dikkatli bir şekilde planlanmalıdır. Bu yolla kaynak tüketiminin aileye geri dönüşü maksimum memnuniyet ve arzu edilen ürünlerin toplam hacminde artış şeklinde olacaktır (2,37,38).

Bu araştırmada, ev üretimi şeklinde gerçekleştirilen evle ilgili tamir işlerini yapmaya başlamadan önce her zaman veya bazen ev üretiminin fayda ve sakıncaları ile ilgili

değerlendirme yaptıklarını belirten ailelerin %94.4'ü maliyeti, %77.4'ü işin kolay veya zor olmasını, %73.4'ü bilgi beceri gibi kaynakların yeterli olup olmadığını, %44.4'ü elde edilecek ürünün kalitesini göz önünde bulundurmaktadır.

Ailelerin ev üretimi biçiminde gerçekleştirdikleri evle ilgili tamir işlerini yapmaya başlamadan önce, ev üretiminin fayda ve sakıncılarını değerlendirmede gözönünde bulundurdukları faktörler, sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, düşük ve orta sosyo ekonomik düzeyde maliyet (düşük %100.0, orta %95.6) elde edilecek ürünün kalitesi (düşük %38.8 orta %57.8) ile işin kolay veya zor olmasını (düşük %85.7, orta %75.6) gözönünde bulunduran ailelerin oranı, yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerden (maliyet %83.3, elde edilecek ürünün kalitesi %33.3, işin kolay veya zor olması %66.7) yüksek olup ($p<0.05$) bilgi-beceri gibi kaynakların yeterliliğini gözönünde bulunduran ailelerin oranı (düşük %71.4, orta %71.1, yüksek %80.0) her üç sosyo-ekonomik düzeyde de birbirine yakındır ($p>0.05$).

Ailelerde Evle İlgili Tamir İşlerinin Yürütülmesi ile İlgili Olarak Aile Bireyleri Arasında Anlaşmazlık Çıkma Durumu

Evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin %56.9'unda tamir işlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak hiç bir zaman anlaşmazlık çıkmamakta, %31.6'sında ise bazen anlaşmazlık çıkmaktadır.

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde evle ilgili tamir işlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak aile bireyleri arasında her zaman anlaşmazlık çıkan ailelerin oranı düşük (%13.3) ve orta (%15.0) sosyo-ekonomik düzeyde birbirine yakın oranlarda olup, yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerden (%5.5), hiçbir zaman anlaşmazlık çıkmayan ailelerin oranı yüksek (%63.0) sosyo-ekonomik düzeyde düşük (%50.0) ve orta (%58.3) sosyo-ekonomik düzeydekilerden, bazen anlaşmazlık çıkan ailelerin oranı ise düşük (%36.7) ve yüksek (%31.5) sosyo-ekonomik düzeyde orta sosyo-ekonomik düzeydekilerden (%26.7) yüksektir. Ancak bu ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

Ailelerde Ev Üretimi Biçiminde Gerçekleştirilen Evle İlgili Tamir İşlerinin Yürütülmesi ile İlgili Olarak Aile Bireyleri Arasında Meydana Gelen Anlaşmazlık Konuları

Ev üretimi biçiminde gerçekleştirilen evle ilgili tamir işlerinin yürütülmesi sırasında aile bireyleri

arasında bazen veya her zaman anlaşmazlık meydana gelen ailelerden işin zamanında yapılmaması (%74.7) ile iş yapılırken dağınık çalışılmasını (%48.0) belirtenler önde gelmektedir.

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde birbirine yakın oranlarla her üç sosyo-ekonomik düzeyde de işin zamanında yapılmamasını belirtenler (düşük %76.7, orta %76.0, yüksek %70.0) ilk sırada yer almakta, bunu iş yapılırken dağınık çalışılmasını belirtenler (düşük %43.3, orta %56.0, yüksek %45.0) izlemektedir ($p>0.05$). Bu bulgu ev üretimi biçiminde gerçekleştirilen evle ilgili tamir işlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak aile bireyleri arasında meydana gelen anlaşmazlık konularının her üç sosyo-ekonomik düzeyde de benzer olduğunu göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Farklı sosyo-ekonomik özellikteki ailelerin tamir işlerine yönelik ev üretimi faaliyetleri ile ilgili davranış ve tercihlerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmadan elde edilen sonuçlar şu şekilde sıralanabilir:

1) Ailelerin yaklaşık 1/3'ü 4 kişiden oluşmaktadır.

2) Ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine paralel olarak eşlerin öğrenim düzeyleride yükselmekte olup, düşük sosyo-ekonomik düzeyde yüksek öğrenim düzeyinde kadın ve erkek, yüksek sosyo-ekonomik düzeyde ise ilkokul ve daha az öğrenim düzeyinde erkek bulunmamaktadır.

3) Ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri yükseldikçe çalışan kadınların oranı da artmaktadır.

4) Evle ilgili tamir işlerinden ev araçlarına ilişkin küçük tamirleri, su tesisatının, mobilyaların tamirini, duvarların badanası ile kapı-pencerelerin boyanmasını "her zaman ev üretimi biçiminde", ev araçlarına ilişkin büyük tamirleri ise "her zaman ücret ödeyerek" gerçekleştiren aileler çoğunluktadır. Yüksek sosyo-ekonomik düzeyde ise duvarların badanası ile kapı-pencerelerin boyanmasının "her

zaman ücret ödenerek" mobilya tamirinin bazen aile üyeleri "bazen ücret ödenerek" gerçekleştirildiği aileler önde gelmektedir.

5-) Evle ilgili tamir işlerini ücret ödeyerek gerçekleştiren ailelerde her üç sosyo-ekonomik düzeyde de, yeterli bilgi ve beceriye sahip olamama ve zor olması nedenlerini belirtenler çoğunluktadır.

6-) Ev üretimi yapan aileler, sırasıyla yeterli bilgi ve beceriye sahip olma, piyasadakine göre ucuz olması ve kolay olması nedeniyle evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirmektedir. Sosyo-ekonomik düzey yükseldikçe piyasadakine göre ucuz olması nedeniyle evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerin oranı azalmaktadır.

7-) Evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin oranı, gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranından yüksektir. Ancak, düşük sosyo-ekonomik düzeyde ailelerin tümü su tesisatının tamirini ev üretimi biçiminde gerçekleştirmekte olup, yine ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih etmektedir.

8-) Evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih eden aileler, sırasıyla piyasadakine göre ucuz olması, yeterli bilgi ve beceriye

sahip olma ve kolay olması, nedenlerini belirtmişlerdir. Düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeyde piyasadakine göre ucuz olması nedeniyle evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirmek isteyenler çoğunluktadır.

9-) Evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini ailelerin çoğunluğunda kadın ve erkek birlikte tercih etmektedir. Yüksek sosyo-ekonomik düzeyde kadın ve erkeğin birlikte tercih ettiği ailelerin oranı, diğer sosyo-ekonomik düzeydekilerden yüksektir.

10-) Her üç sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerde, evle ilgili tamir işlerinden duvarların badanası ile kapı-pencerelerin boyanmasını kadın-erkeğin birlikte, su tesisatının, mobilyaların ve ev araçlarının küçük ve büyük tamirini ise erkeğin yaptığı ailelerin oranı yüksektir.

11-) Evle ilgili tamir işlerini yapmaya başlamadan önce ev üretiminin fayda ve sakıncıları ile ilgili değerlendirme (bazen ve her zaman) yapan aileler çoğunluktadır. Sosyo-ekonomik düzey yükseldikçe değerlendirme yapan ailelerin oranı azalmaktadır.

12-) Her üç sosyo-ekonomik düzeyde de evle ilgili tamir işlerini yapmaya başlamadan önce değerlendirme yaptıklarını belirten aileler, sırasıyla maliyeti, işin kolay veya zor olmasını, bilgi-beceri gibi kaynakların yeterliliğini gözönünde bulundurmaktadır.

13-) Ev üretimi biçiminde gerçekleştirilen evle ilgili tamir işlerinin yürütülmesi sırasında aile bireyleri arasında anlaşmazlık çıkmayan aileler, orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzeyde çoğunlukta olup, düşük sosyo-ekonomik düzeyde anlaşmazlık çıkan ve çıkmayan aileler eşit orandadır.

14-) Her üç sosyo-ekonomik düzeyde de evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi biçiminde yürütülmesi ile ilgili olarak, aile bireyleri arasında anlaşmazlık meydana gelen ailelerde işin zamanında yapılmaması ve iş yapılırken dağınık çalışılması nedenlerini belirtenler yüksek orandadır.

Bu sonuçlar; her üç sosyo-ekonomik düzeyde de evle ilgili bazı tamir işlerini (su tesisatının tamiri, ev araçlarına ilişkin küçük tamirleri) ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin oranının yüksek olmasına rağmen, sosyo-ekonomik düzeyde yükseldikçe bu işleri ücret ödeyerek gerçekleştiren ailelerin oranının arttığını, ev üretimi biçiminde yada ücret ödeyerek gerçekleştirme durumunun işin tipine ve sosyo-ekonomik düzeye göre değiştiğini, özellikle teknik bilgi ve beceri gerektiren işlerin (ev araçlarına ilişkin büyük tamirleri) ücret ödenerek gerçekleştirildiğini göstermektedir.

- Ailelerin evle ilgili tamir işlerini bilgi, beceri ve yetenekleri çerçevesinde kendi gayret ve çabalarıyla ev üretimi biçiminde gerçekleştirmeleri sonucunda yaşama düzeylerini korumaları veya yükseltmeleri mümkün olur. Çünkü, araştırma kapsamına alınan evle ilgili tamir işlerinin birim fiyatları oldukça yüksektir. Bu nedenle; aileleri ev üretiminin önemine inandırmak ve onları bu yönde güdülemek, bu üretimi gerçekleştirmelerine olanak sağlayacak bilgi ve becerileri kazanmalarına yardımcı olmak, hem aile hem de ülke ekonomisi açısından önemlidir. Bunun içinse, ev üretiminin faydaları, ailelerin gerçek gelirleri üzerindeki etkilerini belirleyici ve çeşitli üretim faaliyetlerini gerçekleştirmelerine yardımcı olabilecek bilgi ve becerileri kazandırıcı eğitim programları hazırlanarak, örgün ve yaygın eğitim yoluyla ailelere ulaştırılmalıdır.

- Bu araştırmada sınırlı sayıdaki ailenin, evle ilgili tamir işlerine yönelik davranış ve tercihleri incelenmiştir. Evle ilgili tamir işleri yanında değişik türde üretim faaliyetlerinin incelenmesi, aynı zamanda ev üretimi yoluyla birey ve ailelere sağlanan mal ve hizmetlerin milli gelire olan katkısı ile milli gelir içindeki payının belirlenmesi amacıyla yeni araştırmalar planlanıp, bu tür araştırmaların ülke geneline yaygınlaştırılmasıyla, ailelerin ev üretimine ilişkin davranış ve tercihleri hakkında daha fazla bilgi

elde etmek ve ev üretimi faaliyetlerinin Gayri Safi Milli Hasıla içerisindeki yerini somut olarak belirlemek mümkün olacaktır.

7. ÖZET

Araştırma farklı sosyo-ekonomik özellikteki ailelerin evin tamir işlerine yönelik ev üretimi faaliyetleri ile ilgili davranış ve tercihlerini incelemek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

Araştırma bölgesi olarak, Ankara ili belediye sınırları içindeki farklı semtler alınmıştır.

Örnek aile grubunun seçilmesinde, önce her üç sosyo-ekonomik düzeyden seçilen semtlerde bulunan sokak sayısı ve isimleri belirlenerek, daha sonra tabakalı rasgele örnekleme yöntemi ile her semtten seçilen aile sayısı, o semtte bulunan sokak sayısına göre belirlenmiş ve her sosyo-ekonomik düzeyden 60'ar aile seçilerek 180 sayısına ulaşılmıştır.

Araştırma verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen anket formuna bağlı kalınarak aile adına cevap vermek üzere eşlerden kadın veya erkekle yüzyüze yapılan mülakatlar sonucu toplanmıştır.

Araştırma kapsamına alınan aileler arasında %30.0 ile "4 kişilik" aileler önde gelmekte olup bunu eşit oranlarla

(%27.2) "3 kişilik" ve "5 ve daha fazla kişilik" aileler izlemektedir.

Araştırma kapsamına alınan ailelerde eşlerden kadınların %36.1'i ilkokul ve daha az, erkeklerin %37.2'si yükseköğretim düzeyindedir.

Düşük sosyo-ekonomik düzeyde ilkokul ve daha az öğrenim düzeyine sahip kadın (%76.7) ve erkeklerin (%55.0), orta sosyo-ekonomik düzeyde orta öğrenime sahip kadınların (%45.0), eşit oranlarla (%38.3) orta ve yüksek öğrenime sahip erkeklerin, yüksek sosyo-ekonomik düzeyde ise yüksek öğrenime sahip kadın (%54.8) ve erkeklerin (%73.3) önde geldiği bulunmuştur. Ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerinin artmasına paralel olarak eşlerin öğrenim düzeyleri de artmaktadır ($p<0.05$).

Araştırma kapsamına giren ailelerin %52.8'inde kadın çalışmamakta, %47.2'sinde çalışmaktadır.

Orta (%55.0) ve yüksek (%71.7) sosyo-ekonomik düzeyde kadınların yarısından fazlası çalışırken, düşük sosyo-ekonomik düzeyde (%15.0) çalışan kadın oranı çok düşüktür ($p<0.05$).

Araştırma kapsamına alınan ailelerde ev araçlarına ilişkin küçük tamirleri (her zaman aile üyeleri %87.3, her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %2.9, her zaman aile üyeleri ve eş dost %0.6)

su tesisatının tamirini (her zaman aile üyeleri %74.2, her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %4.0, her zaman aile üyeleri ve eş dost %1.7) mobilya tamirini (her zaman aile üyeleri, %52.3 her zaman veya bazen aile üyeleri evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %2.9, her zaman aile üyeleri ve eş-dost %1.2), duvarların badanasını (her zaman aile üyeleri %32.2, her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %7.5, her zaman aile üyeleri ve eş-dost %2.3) kapı-pencerelerin boyanmasını (her zaman aile üyeleri %33.3, her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar %6.9, her zaman aile üyeleri ve eş-dost %1.2) her zaman ev üretimi biçiminde, ev araçlarına ilişkin büyük tamirleri (%77.0) ise "her zaman ücret ödeyerek" gerçekleştirildiğini belirtenler ağırlık taşımaktadır.

Ailelerin evle ilgili tamir işlerini gerçekleştirme şekli sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, her üç sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çoğunluğunda ev araçlarına ilişkin küçük tamir işleri (düşük %93.3, orta %93.3, yüksek %74.1) ile su tesisatının onarımı (düşük %80.0, orta %81.7, yüksek %59.3) "her zaman aile üyeleri" tarafından ev araçlarına ilişkin büyük tamir işleri ise (düşük %68.4 orta %76.6, yüksek %87.0) "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirilmektedir. Duvarların badanası ile

kapı-pencerelerin boyanması düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin yarısından fazlasında, (duvarların badanası %63.3, kapı-pencerelerin boyanması %60.0) "her zaman aile üyeleri"nce, orta sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerde de birbirine yakın oranlarla "her zaman ücret ödenerek" (duvarların badanası %35.0, kapı-pencerelerin boyanması %30.0) veya "her zaman aile üyeleri" tarafından, (duvarların badanası %26.7, kapı-pencerelerin boyanması %31.7) yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerin ise çoğunluğunda (duvarların badanası %83.3, kapı-pencerelerin boyanması %75.9) "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirilmektedir. Mobilyaların tamir işlerinin ise düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin yarısından fazlasında (düşük %66.7, orta %60.0) "her zaman aile üyeleri" tarafından yapıldığı, yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerin ise %35.2'sinde "bazen aile üyeleri tarafından bazen ücret ödenerek" %29.6'sında "her zaman ücret ödenerek" gerçekleştirildiği bulunmuştur.

Evle ilgili tamir işlerini ücret ödeyerek yaptıran ailelerin çoğunluğu yeterli bilgi ve beceriye sahip olmama (%98.9) nedeniyle evle ilgili tamir işlerini ücret ödeyerek yaptırmaktadır.

Yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerin tamamı (%100.0) düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeydekilerin eşit oranlarla (%98.3) tamamına yakını yeterli bilgi ve beceriye sahip

olmamayı ücret ödeyerek yaptıрма nedeni olarak belirtmektedir.

Evle ilgili tamir işlerinden bazılarını ev üretimi biçiminde gerçekleştiren 174 ailenin %87.4'ü yeterli bilgi ve beceriye sahip olma, %84.5'i piyasadakine göre ucuz olması nedeniyle tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirmektedir.

Ailelerin evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirme nedenleri sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde, piyasadakine göre ucuz olması nedeniyle tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin oranı düşük (%98.3) ve orta (%88.3) sosyo-ekonomik düzeyde yüksek sosyo-ekonomik düzeydekileden (%64.8) yüksektir ($p<0.05$). Yeterli bilgi ve beceriye sahip olma (düşük %90.0, orta %81.7, yüksek %90.7) nedeniyle sosyo-ekonomik düzeyler arasındaki farklılığın ise önemsiz ($p>0.05$) olduğu bulunmuştur.

Evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin oranı (ev araçlarına ilişkin küçük tamirler %99.4, su tesisatının tamiri %96.0, mobilyaların tamiri %85.1, kapı-pencerelerin boyanması %63.2, duvarların badanası %59.2, ev araçlarına ilişkin büyük tamirler %23.0) ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranından yüksektir (ev araçlarına ilişkin küçük tamirler

%90.4, su tesisatının tamiri %89.3, mobilyaların tamiri %78.0, kapı-pencerelerin boyanması %61.0 duvarların badanası %52.0 ev araçlarına ilişkin büyük tamirler %18.1).

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeyde duvarların badanası (düşük %91.7, orta %65.0) ile kapı-pencerelerin boyanmasını (düşük %91.7, orta %70.0) orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzeyde, su tesisatının tamirini (orta %91.7, yüksek %96.3) her üç sosyo-ekonomik düzeyde ise mobilyaların tamir işlerini (düşük %96.7, orta %86.7, yüksek %70.4) ev araçlarına ilişkin küçük (düşük %100.0, orta %100.0 yüksek %98.1) ve büyük tamirleri (düşük %31.7, orta %23.3, yüksek %13.0) ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerin oranı, bu işlerin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranından (duvarların badanası düşük %83.3, orta %50.0, kapı pencerelerin boyanması, düşük %86.7, orta %66.7, su tesisatının tamiri orta %86.7, yüksek %80.7 mobilyaların tamiri düşük %93.3, orta %78.3, yüksek %61.4, ev araçlarına ilişkin küçük tamirler, düşük %95.0, orta %88.3, yüksek %87.7 büyük tamirler, düşük %23.3, orta %20.0 yüksek %10.5) yüksektir. Düşük sosyo-ekonomik düzeyde, su tesisatının tamirini ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerle, gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranı (%100.0) aynı olup, ailelerin tümünü

kapsamaktadır. Yüksek sosyo-ekonomik düzeyde ise, duvarların badanası (%21.1) ile kapı-pencerelerin boyanmasının (%28.1) ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranı, bu işleri ev üretimi biçiminde gerçekleştirenlerin oranından (duvarların badanası %16.7, kapı-pencerelerin boyanması %24.1) yüksektir.

Evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştirmeyi tercih eden ailelerin çoğunluğu "piyasadakine göre ucuz olması" (%90.4) ile "yeterli bilgi ve beceriye sahip olma"yı (%89.3) tercih nedeni olarak belirtmektedir.

Evle ilgili tamir işlerinin piyasadakine göre ucuz olması nedeniyle ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranı, düşük (%100.0) ve orta (%98.3) sosyo-ekonomik düzeyde yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerden (%71.9) yüksektir ($p < 0.05$). Yeterli bilgi ve beceriye sahip olma nedeniyle, tamir işlerinin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini tercih edenlerin oranı, her üç sosyo-ekonomik düzeyde de (düşük %90.0, orta %83.3 yüksek %94.7) birbirine yakındır ($p > 0.05$).

Evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini ailelerin %60.9'unda kadın ve erkek birlikte tercih etmektedir.

Evle ilgili tamir işlerinin ev üretimi biçiminde gerçekleştirilmesini kadın ve erkeğin birlikte tercih ettiği ailelerin oranı yüksek (%75.9) sosyo-ekonomik düzeyde düşük (%53.3) ve orta (%55.0) sosyo-ekonomik düzeydekilerden yüksektir ($p<0.05$).

Evle ilgili tamir işlerinin bazen aile üyeleri bazen evden ayrı yaşayan çocuk, akraba veya eş-dost tarafından yapıldığını belirten aileler arasında duvarların badanası (%46.9) ile kapı-pencerelerin boyanmasını (%45.7) kadın-erkek birlikte, su tesisatının (%74.4) mobilyaların tamiri (%67.6), ev araçlarına ilişkin küçük (%55.8) ve büyük (%81.5) tamirlerin ise erkek tarafından yapıldığı aileler önde gelmektedir.

Her üç sosyo-ekonomik düzeyde de, duvarların badanası (düşük %46.3, orta %42.9, yüksek %71.4) ile kapı-pencerelerin boyanmasını (düşük %40.7, orta %44.8, yüksek %72.7) kadın-erkek birlikte gerçekleştiren aileler önde gelmektedir. Su tesisatının tamiri (düşük %67.9, orta %58.8, yüksek %80.0) ev araçlarına ilişkin küçük (düşük %48.3, orta %52.5, yüksek %67.9) ve büyük (düşük %72.5, orta %91.7, yüksek %75.0) tamirlerin ise her üç sosyo-ekonomik düzeyde de erkek tarafından yapıldığı aileler önde gelmektedir.

Evle ilgili tamir işlerini yapmaya başlamadan önce ev üretiminin fayda ve sakıncaları konusunda değerlendirme yapan ailelerin oranı (her zaman %46.0, bazen %25.3) değerlendirme yapmayanlardan (%28.7) yüksektir.

Konu, ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre incelendiğinde düşük (%58.4) ve orta (%45.0) sosyo-ekonomik düzeyde her zaman değerlendirme yapan, yüksek sosyo-ekonomik düzeyde (%44.4) hiçbir zaman değerlendirme yapmayan ailelerin oranı yüksektir ($p<0.05$).

Evle ilgili tamir işlerini yapmaya başlamadan önce ev üretiminin fayda ve sakıncaları konusunda (her zaman veya bazen) değerlendirme yaptıklarını belirten ailelerin %94.4'ü maliyeti gözönünde bulundurmaktadır.

Düşük (%100.0) ve orta (%95.6) sosyo-ekonomik düzeyde maliyeti gözönünde bulunduran ailelerin oranı yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerden (%83.3) yüksektir ($p<0.05$).

Evle ilgili tamir işlerini ev üretimi biçiminde gerçekleştiren ailelerin %56.9'unda tamir işlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak hiç bir zaman anlaşmazlık çıkmamakta %31.6'sında ise bazen anlaşmazlık çıkmaktadır.

Evle ilgili tamir işlerinin yürütülmesi sırasında her zaman anlaşmazlık çıkan ailelerin oranı düşük (%13.3) ve orta (%15.0) sosyo-ekonomik düzeyde birbirine yakın oranlarda olup yüksek sosyo-ekonomik düzeydekilerden (%5.5) hiçbir zaman anlaşmazlık çıkmayan ailelerin oranı yüksek (%63.0) sosyo-ekonomik düzeyde düşük (%50.0) ve orta (%58.3) sosyo-ekonomik düzeydekilerden yüksektir. Ancak bu ilişkinin istatistiksel açıdan önemli olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

Ev üretimi biçiminde gerçekleştirilen evle ilgili tamir işlerinin yürütülmesi sırasında aile bireyleri arasında bazen veya her zaman anlaşmazlık meydana gelen ailelerden işin zamanında yapılmaması (%74.7) ile iş yapılırken dağınık çalışılmasını (%48.0) belirtenler önde gelmektedir.

Her üç sosyo-ekonomik düzeyde de işin zamanında yapılmamasını belirtenler (düşük %76.7, orta %76.0, yüksek %70.0) ilk sırada yer almakta bunu iş yapılırken dağınık çalışılmasını belirtenler (düşük %43.3, orta %56.0, yüksek %45.0) izlemektedir ($p>0.05$).

SUMMARY

The aim of this study is to analyze the attitudes and preferences of families from different socio-economic levels for household production activities related to home repair tasks.

The area of the study is different districts within the borders of the municipality of Ankara Province.

While choosing the sample family group, first the number and the names of the streets in the chosen districts from the three socio-economic levels were determined. Then using the Layer random sampling method, the number of families chosen from each district was determined according to the number of streets in that district and by choosing 60 families from each socio-economic level the number 180 was obtained.

The data were collected by using a questionnaire form developed by the researcher and through interviews with the husband or the wife who answered the questions on behalf of the family.

The majority of the families interviewed have "four members".

In these families most of the wives have primary school or less education and most of the husbands are university graduates.

The findings show that in the low socio-economic level the rate of the men and women with primary school or less education is equal to the rate of the women with secondary school education in the middle socio-economic level (38.2 percent). In the middle socio-economic level group, the majority of the men have secondary school and university education and in the high socio-economic level the majority of the men and women have university education ($p < 0.05$).

In the families surveyed the rate of the housewives is higher than that of the women who are employed outside the home.

While in the middle and high socio-economic levels more than half of the women are employed outside the home, in the low socio-economic level the rate of the women employed is very low ($p < 0.05$).

In the majority of the families surveyed minor repairs of household appliances, that are plumbing repairs, maintenance of furniture and interior painting, are always defined as "household production" and major repairs of household appliances are always performed by "hiring someone".

When the way in which the families perform home repair tasks is examined according to their socio-economic levels, in the majority of the families from each of the three socio-economic levels minor repairs of household appliances and plumbing repairs are "always performed by the family members"; on the other hand major repairs of household appliances are "always done by hiring someone". Interior painting is "always done by the family members" in more than half of the families from the low socio-economic level; in the families from the middle socio-economic level it is "always done by the family members" or "always done by hiring someone" in similar proportions; and in most of the families from high socio-economic level it is "always done by hiring someone" for the furniture the repairs are always done by the family members" in more than half of the families from the low and the middle socio-economic levels; in the high socio economic level the majority of the respondents have reported that the work is "sometimes done by the family members and sometimes done by a hired person".

In the families from all three socio-economic levels who hire someone to do the repairs at home, the majority of the respondents reported that they do not have enough knowledge and necessary skills to perform the work ($p > 0.05$).

Most of the families who perform the repairs at home as household production in all three socio-economic levels

reported that they perform the repairs in the form of household production because they have enough knowledge and necessary skills ($p < 0.05$).

The rate of the families who perform the repairs at home as household production is higher than the rate of the families who prefer to do it as household production ($p > 0.05$). However, all of the families from low socio-economic level perform the plumbing repairs as household production and all the families from this group also prefer the repairs to be done in the form of household production.

In the families who prefer the repairs at home to be performed as household production in all three socio-economic levels the majority of the respondents explained the reasons that "performing the repairs at home is cheaper than purchasing them in the marketplace" and "family members have enough knowledge and necessary skills". In the low and middle socio-economic levels the majority of the families want to perform the repairs in the form of household production because it is cheaper than in the marketplace ($p < 0.05$).

In more than half of the families interviewed the husband and the wife prefer together the repairs at home to be performed as household production and the rate of the

husbands and wives who prefer it together in the high socio-economic level is higher than that in the low and middle socio-economic levels ($p<0.05$).

In the majority of the families who have reported that the repairs at home are sometimes done by the family members or the children living away from the family, the relatives or friends, interior painting is done by women and men together; plumbing repairs, the repairs of the furniture and minor and major repairs of the household appliances are done by men. This situation is similar in all three socio-economic levels.

The rate of the families who evaluate the advantages and disadvantages of household production before they start to do the repairs at home is higher than the rate of the families who do not.

In the low and middle socio-economic level the rate of the families who always evaluate it is high. In the high socio-economic level the rate of the families who never evaluate it is high ($p<0.05$).

The majority of the families who evaluate the advantages and disadvantages of household production before starting to do the repairs at home consider the cost.

In the low and middle socio-economic levels the rate of the families who take the cost into-consideration is

higher than the rate of those in the high socio-economic level ($p < 0.05$).

In all three socio-economic levels most of the families reported that family members do not disagree about doing the repairs at home as household production ($p > 0.05$).

During the performance of the repairs at home as household production in the families from all three socio-economic levels who have disagreement, the group families who reported that the disagreement occurs because the work has not been completed on time comes first. It is followed by those who reported that working in disorder is another reason for disagreement ($p > 0.05$).

KAYNAKLAR

1. Terzioğlu, R.G.: Ev İdaresi İlkeleri. Ankara: Doğu Matbaacılık ve Tic. Ltd. Şti., 1987.
2. Fitzsimmons, C.; Williams, F.: The Family Economy. Nature and Management of Resources. Ann Arbor, Michigan: Edward Brothers Inc., 1973.
3. Gross, H.I., Crandall, E.W.: Management for Modern Families. Prentice-Hall Inc.: Englewood Cliffs, New Jersey, 1973.
4. Beutler, I.F.: A Home Production Activity Model. Home Economics Research Journal. 9 (1): 17-26, 1980.
5. Rettig, K.D.: Household Production: Beyond The Economic Perspective. Journal of Consumer Studies and Home Economics. 11 (2): 141-156, 1987.
6. Nickols, S.Y. et al.: Made At Home. The Household as Producer A Look Beyond the Market. (Ed: Colien Hefferan). American Home Economics Association. NW Washington, D.C., 1980.
7. Walker, K.E., Gauger, W.H.: Time and Its Dollar Value In Household Work. Family Economics Review. 1: 8-13, 1973.

8. _____. Economic Value of Household Produced Goods and Services In Massachussetts. Journal of Home Economics. 78 (2): 42-45, 1986.
9. Weagley, R.O., Norum, P.S.: Household Demand for Market Purchased Home Producibile Commodities. Home Economics Research Journal. 18 (1): 6-18, 1989.
10. Bivens, G.E.: The Grants Economy and Study of the American Family: A Possible Framework for Trans-Disciplinary Approaches. Home Economics Research Jorunal. 5 (2): 70-78, 1976.
11. Beutler, I.F. et al.: The Boundary Question in Household Production: A Systems Model Approach. Home Economics Research Journal. 16 (4): 267-277, 1988.
12. Ülgener, S.F.: Milli Gelir İstihdam ve İktisadi Büyüme. İstanbul Üniversitesi Yayınları: 1161, İktisat Fakültesi No:175, İstanbul: Ofset Matbaacılık ve Tic. Ltd. Şti., 1970.
13. Boulding, K.E.: The Economy Of Love And Fear. Wedswort Publishing Company. University of Colorado, California, 1973.
14. Baker, G.: Household Production: A Cultural and Cross-National View. The Househod as Producer A Look Beyond the Market. (Ed: Colien Hefferan). American Home Economics Association. NW Washington, D.C., 1989.

15. Liston, M.I.: Early Methods of Household Production. The Household As Producer A Look Beyond the Market. (Ed. Colien Hefferan). American Home Economics Association. NW Washington, D.C., 1980.
16. Gönen, E.: Ev Üretimi Modeli. Verimlilik Dergisi. 2: 163-170, 1986.
17. Hawrylyshyn, O.: Towards A Definition of Non-Market Activities. Review of Income and Wealth. 23: 79-97, 1977.
18. Quah, E.: Country Studies and Value of Household Production. Applied Economics. 21: 1631-1646, 1989.
19. Manning, S.L.: New Perspectives on Production In The Home-The Historical View. The Household As Producer. (Ed: Colien Hefferan). American Home Economics Association. N.W Washington D.C., 1980.
20. Nickols, S.Y., Fox, K.D.: Buying Time And Saving Time: Strategies for Managing Household Production. Journal Of Consumer Research. 10 (2): 197-208, 1983.
21. Granau, R.: The Intrafamily Allocation of Time: The Value of the Housewives' Time. American Economic Review. 63 (4): 634-651, 1973.
22. Beutler, I.F., Owen, A.J.: New Perspective on Home Production-A Conceptual View. The Household As Producer. (Ed: Colien Hefferan). American Home Economics Association. N.W Washington, D.C., 1980.

23. Deacon, R.E., Firebaugh, F.M.: Family Resource Management. Massachusetts: Allyn and Bacon Inc., 1988.
24. Quah, E.: Persistent Problems in Measuring Household Production. American Journal of Economics and Sociology. 45 (2): 235-246, 1986.
25. Deacon, R.E.: Home Management Context and Concepts. Boston: Houghton Mifflin Company, 1975.
26. Granau, R.: Home Production-A Forgotten Industry. Review of Economics and Statistics. 62: 408-416, 1980.
27. Hawrylyshyn, O.: The Value Household Services: A Survey of Empirical Estimates. Review of Income and Wealth. 22:101-131, 1976.
28. Balakrishnan, R., et al.: Research on Rural family Resource Management A Third World Perspective. Journal of Consumer Studies And Home Economics 10 (2): 185-193, 1986.
29. Gage, G., et al.: Implications of Measuring Household Production: A Panel Discussion. The Household As Producer. (Ed. Colien Hefferan). American Home Economics Association. N.W Washington D.C., 1980.
30. Ormsby, T.: Family choices in Household Production. Journal Of Consumer Studies And Home Economics. 13 (4): 359-368, 1989.

31. Hogan, J.: Household Production in Contemporary Life Styles. The Household As Producer (Ed: Colien Hefferan). American Home Economics Association. N.W Washington, D.C., 1980.
32. Nickell, P., Dorsey, J.M.: Management in Family Living. London: John Willey and Sons, Inc., 1950.
33. Gönen, E.: Ev İdaresi İlkeleri I. A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları: 981, Ankara: Ofset Basım 24, 1986.
34. Bulut, I.: Ruh Hastalığının Aile İşlevlerine Etkisi. Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Yayınları: 74, Ankara: Kılıçaslan Matbaacılık Sanayi Tic. Ltd. Şti. 1993.
35. Marull, J.: The Family As an Economic Unit. Journal of Home Economics. 58 (4): 256-259, 1966.
36. _____: Türkiye'de Hane Halkı Harcamaları ve Hayat Standardı Türkiye'de Sosyo Ekonomik Öncelikler. Hane Gelirleri Harcamaları ve Sosyo-Ekonomik İhtiyaçlar Üzerine Araştırma Dizisi. Cilt II. Türkiye Sanayi ve İşadamları Derneği, 1986.
37. Terzioğlu, G.R.: Kişisel ve Toplumsal Savurganlık. Ev Ekonomisi Dergisi. 5: 8-13, 1992.

38. Baillie, S.T.: Determinants of Women's Roles In Home Maintenance. Home Economics Research Journal. 19 (2), 120-130, 1990.
39. Terzioğlu, G.R., Şafak, Ş.: Kadının Çalıştığı Ailelerde Paranın Kullanımı ve Alışveriş Biçimi. Ev Ekonomisi Dergisi. 4: 19-25, 1988.
40. Terzioğlu, G.R.: Ailenin Ekonomik Faaliyetleri. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları: 10, Tanıtım Serisi 1, Ankara, 1990.
41. Yapıcı, A., Yener, M.: Kırdan Kente Göç Etmiş Ailelerin Yiyecek Saklama Uygulamasındaki Değişimin Aile Ekonomisi Açısından İncelenmesi 1: 9-12, 1986.
42. Gönen, E.: Ankara Abidinpaşa Gecekondu Bölgesi Ailelerin Yapısı, Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Durumlarıyla Şehirleşme Dereceleri Üzerinde Bir Araştırma A.Ü. Ziraat Fakültesi Ev Ekonomisi Yüksek Okulu, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 1972.
43. Atalay, B., ve diğerleri.: Türk Aile Yapısı Araştırması. Sosyal Planlama Genel Müdürlüğü Araştırma Dairesi. Yayın No: DPT: 2313-SPGM: 421, Ankara, 1992.
44. Yasa, İ.: Ankara'da Gecekondu Aileleri. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü Yayınları: 46, Ankara: Akın Matbaası, 1966.

45. Bayraktar, M.: Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Ailelerin Ev Üretimi Faaliyetleri. Standart ve Ekonomik Teknik Dergi. 349: 8-13, 1991.
46. Stafford, K.: The Effects of Wife's Employment Time on Her Household Work Time. Home Economics Research Journal. 11 (3): 257-266, 1983.
47. Nickols, S.Y., Metzen, J.E.: Housework Time of Husband and Wife. Home Economics Research Journal. 7 (2): 85-97, 1988.
48. Halfstrom, L.J., Schrom, R.V.: Housework Time Of Wives: Pressure, facilitators, Constraints. Home Economics Research Journal. 11 (3): 245-254, 1983.
49. Foster, A.C.: Wife's Employment and Family Expenditures. Journal Of Consumer Studies And Home Economics. 12 (1): 15-27, 1988.
50. Schram, V.R., Halfstram, J.L.: Household Production: A Conceptual Model For Time-Use Study In The United States And Japan. Journal of Consumer Studies and Home Economics. 8 (4): 283-292, 1984.
51. Kirjavainen, L.M., Barclay, N.A.: Household Production by Sex and Employment Status: A Cross-National Comparison Between Finland and The U.S.A Journal of Consumer Studies and Home Economics. 14 (4): 303-319, 1990.

52. Parker, F.J.: Task Distribution Within The Family. Journal of Home Economics. 58 (5): 373-375, 1966.
53. Morgan, J.N., et. al.: Productive Americans. Ann Arbor, Michigan, 1966.
54. Türel, A., Tekeli, İ. ve diğerleri.: Ankara 1985'den 2015'e. Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü, Ankara: Ajans İletim, 1987.
55. Sümbüloğlu, K.: Sağlık Bilimlerinde Araştırma Teknikleri ve İstatistik. Ankara: Çağ Matbaası, 1987.
56. Örkçüoğlu, M.: Ankara Kılavuzu. Ankara: Örkçüoğlu Yayınevi, 1992.

EK I

Hacettepe Üniversitesi
Ev İdaresi ve Aile Ekonomisi Bölümü
AİLELERİN EV ÜRETİMİNE İLİŞKİN DAVRANIŞ VE
TERCİHLERİNİN İNCELENMESİ İLE İLGİLİ
ARAŞTIRMA FORMU

Denek No :

1	2	3
---	---	---

Kart No :

4

I- AİLELER HAKKINDA GENEL BİLGİLER**1. Kadının Öğrenim Durumu**

5

1	İlkokul ve Daha Az
2	Ortaöğrenim
3	Yükseköğrenim

2. Erkeğin Öğrenim Durumu

6

1	İlkokul ve Daha Az
2	Ortaöğrenim
3	Yükseköğrenim

3. Kadının Çalışma Durumu

7

1	Çalışıyor
2	Çalışmıyor

4. Ailedeki Kişi Sayısı

8

1	2 kişi
2	3 kişi
3	4 kişi
4	5+

II. AİLELERİN EV ÜRETİMİNE İLİŞKİN DAVRANIŞ VE TERCİHLERİ

1. Aşağıdaki evle ilgili tamir işlerinden hangileri genellikle aile üyeleri tarafından, hangileri ücret ödenerek, hangileri ücret ödenmeden ev dışından birisi tarafından gerçekleştirilir?

9-14

	İŞLER
9	Duvarların Badanası
10	Kapı ve Pencerelelerin Boyanması
11	Su Tesisatının Tamiri
12	Mobilyaların Tamiri
13	Ev Araçlarına İlişkin Küçük Tamirler
14	Ev Araçlarına İlişkin Büyük Tamirler

1. Her zaman aile üyeleri tarafından yapılır.
2. Her zaman ücret ödenerek yaptırılır.
3. Her zaman veya bazen aile üyeleri ve evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar tarafından yapılır.
4. Her zaman aile üyeleri ve eş-dost tarafından yapılır.
5. Bazen aile üyeleri tarafından bazen ücret ödenerek gerçekleştirilir.
6. Bazen ücret ödenerek, bazen evden ayrı yaşayan çocuk veya akrabalar tarafından gerçekleştirilir.

2. Ücret ödenerek yaptırıldığını belirttiğiniz evle ilgili tamir işlerini hangi nedenlerle ücret karşılığı yaptırıyorsunuz?

15-22

15	Piyasada daha kaliteli olması
16	Yeterli bilgi ve beceriye sahip olmama
17	Yeterli zaman ve enerjiye sahip olmama
18	Yeterli araç, gereç ve malzemeye sahip olmama
19	Sonuçta duyulan memnuniyetin düşük olması
20	Bu tür işlerle uğraşmayı sevmeme
21	Zor olması
22	Çevrede yaşayan insanların bu işleri kendilerinin yapmaması

3. Her zaman veya bazen aile üyeleri veya ücret ödmeden ev dışından birisi tarafından yapılan evle ilgili tamir işleri hangi nedenlerle bu şekilde gerçekleştirilmektedir?

23-34

23	Piyasadakine göre daha kaliteli olması
24	Piyasadakine göre daha ucuza malolması
25	Aldatılma endişesi taşınmaması
26	İhtiyaca hemen cevap vermesi
27	Bu iş için yeterli bilgi ve beceriye sahip olma

28	Yeterli zaman ve enerjiye sahip olma
29	Sonuçta duyulan memnuniyetin yüksek olması
29	Aile üyelerinden birinin mesleği olması
31	Bu tür işlerde uğraşmayı sevmek
32	Yeterli araç-gereç ve malzemeye sahip olma
33	Kolay olması
34	Çevrede yaşayan insanların da bu işleri kendilerinin yapması

4. Aşağıdaki evle ilgili tamir işlerinden en fazla hangilerinin aile üyeleri veya ücret ödenmeden aile dışından birisi tarafından (ev üretimi biçiminde) gerçekleştirilmesini tercih ediyorsunuz?

35-40

İŞLER	
35	Duvarların Badanası
36	Kapı ve Pencerelelerin Boyanması
37	Su Tesisatının Tamiri
38	Mobilyaların Tamiri
39	Ev Araçlarına İlişkin Küçük Tamirler
40	Ev Araçlarına İlişkin Büyük Tamirler

5. Evle ilgili bu tamir işlerinin hangi nedenlerle aile üyeleri veya ücret ödenmeden aile dışından birisine yaptırılmasını tercih ediyorsunuz?

41-52

41	Piyasadakine göre daha kaliteli olması
42	Piyasadakine göre daha ucuza malolması
43	Aldatılma endişesi taşınmaması
44	İhtiyaca hemen cevap vermesi
45	Bu iş için yeterli bilgi ve beceriye sahip olma
46	Yeterli zaman ve enerjiye sahip olma
47	Sonuçta duyulan memnuniyetin yüksek olması
48	Aile üyelerinden birinin mesleği olması
49	Bu tür işlerle uğraşmayı sevme
50	Yeterli araç-gereç ve malzemeye sahip olma
51	Kolay olması
52	Çevrede yaşayan insanların da bu işleri kendilerinin yapmaları.

6. Aile üyeleri veya ücret ödenmeden aile dışından birisi tarafından gerçekleştirilen evle ilgili tamir işlerinin bu şekilde gerçekleştirilmesini ailede en fazla kim tercih etmektedir?

53

1	Kadın
2	Erkek
3	Kadın-Erkek Birlikte

7. Yukarıda bazen veya her zaman aile üyeleri tarafından yapıldığını belirttiğiniz evle ilgili tamir işleri ailede kim tarafından yapılmaktadır?

54-59

54	Duvarların Badanası
55	Kapı-Pencerelerin Boyanması
56	Su Tesisatının Tamiri
57	Mobilyaların Tamiri
58	Ev Araçlarına İlişkin Küçük Tamirler
59	Ev Araçlarına İlişkin Büyük Tamirler

- 1 Kadın
 2 Erkek
 3 Kadın-erkek birlikte
 4 Kadın-erkek dışında bir aile üyesi
 5 Kime rastlarsa veya tüm aile üyeleri birlike
 6 Bazen kadın-bazen erkek

8. Aile üyeleri veya ücret ödemeden aile dışından birisi tarafından gerçekleştirildiğini belirittiğiniz evle ilgili tamir işlerine başlamadan önce ev üretiminin fayda ve sakıncaları konusunda değerlendirme yapıyor musunuz?

60

1	Evet
2	Hayır
3	Bazen

(8. soruya evet ve bazen cevabı verenlere sorulacak)

9. Bu değerlendirmede hangi faktörleri gözönünde bulunduruyorsunuz?

61-68

61	Maliyetini
62	Elde edilecek ürünün kalitesini
63	Piyasada bulunan ürünlerin kalitesini
64	Sonuçta duyulacak memnuniyeti
65	Zaman ve enerji gibi kaynakların yeterli olup olmadığını
66	Bilgi-beceri gibi kaynakların yeterli olup, olmadığını
67	Evde yeterli araç-gereç malzeme olup olmadığını
68	İşin kolay veya zor olmasını

10.Aile üyeleri veya ücret ödemedi aile dışından birisi tarafından gerçekleştirildiğini belirttiğiniz evin tamir işlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak aile bireyleri arasında anlaşmazlık çıkıyor mu?

69

1	Evet
2	Hayır
3	Bazen

(10. soruda evet ve bazen cevabı verenlere sorulacak)

11.Hangi konularda anlaşmazlık çıkıyor?

70-74

70	Aile üyelerinden bazılarının işe karşı isteksiz olmaları
71	İşin zamanında yapılmaması
72	İş yapılırken dağınık çalışılması
73	İşin istenen kalitede olmaması
74	İşi kimin yapacağına karar verme